ΛΑΤΙΝΙΚΑ
Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ Β΄

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ - Γ. ΣΑΒΒΑΝΤΙΔΗΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ Β

Προσαρμογή του βιβλίου
για μαθητές
με μειωμένη όραση
Ομάδα Εργασίας Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Μετατροπή: (Ρεββέκα Χρουσαλά)
Επιμέλεια : (Βασιλική Καραμπέτσου)

Καλλιτεχνική επιμέλεια εξωφύλλου: Σ. Σιάκας - Ν. Γεωργίου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το βιβλίο αυτό αποτελεί συνέχεια και ολοκλήρωση (ως Β' τεύχος) του βιβλίου των Λατινικών της Β' Τάξης Ενιαίου Λυκείου. Περιλαμβάνει τις ενότητες XXI ως και L του ομώνυμου βιβλίου των ίδιων συγγραφέων Μ. ΠΑΣΧΑΛΗ και Γ. ΣΑΒΒΑΝΤΙΔΗ. Σχετικά με τη διάρθρωση και τα στοιχεία που περιέχει κάθε ενότητα ισχύουν όσα αναφέρονται στον πρόλογο του βιβλίου της Β' Λυκείου. Τα δύο βιβλία θα πρέπει να θεωρούνται και να διδάσκονται ως ενιαίο σύνολο. Επομένως, οι μαθητές είναι απαραίτητο να διατηρούν και το βιβλίο της Β' τάξης.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(Οι αριθμοί παραπέμπουν στα μαθήματα· Π = Παρατηρήσεις στο αντίστοιχο μάθημα· Α = Ασκήσεις στο αντίστοιχο μάθημα· Ε = «Επιμύθιο» στο τέλος του κάθε μαθήματος)

a, ab (προθ. + αφ.) = από 11,15Π
abdo, -didi, -ditum,-dĕre, 3 = κρύβω 17,20
abeo, -īvi (abii), -itum, -īre = φεύγω 21
abhinc (χρον. επίρρ.) = εδώ και 41
abicio, -iēci, -iectum, -icĕre 3* = πετάω κάτι μακριά 45 ·καταθέτω (τα όπλα) 34
abstineo, -tinui, -tentum, - tinēre, 2 = απέχω από 31
absum, afui, abesse = απουσιάζω 18,21 · απέχω 47Π
ac = atque (σύνδ. συμπλεκτ.) = και 13,15
accēdo, -cessi, -cessum, -cedĕre, 3 = πλησιάζω· προστίθεμαι, συνοδεύω 32· συμβαίνω 29Ε
accendo, -cendi, -censum, - cendĕre, 3 = καίω, κάνω θυσία 21Ε
accĭdo, -cĭdi, -cidĕre, 3 (ad + cado) = πέφτω κάτω· **accidit** συμβαίνει 12
accipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (ad + capio)= (υπο)δέχομαι 10· μαθαίνω 24
Accius-ii (i) = ο Άκκιος 27
accumbo, -cubui, -cubitum, -cumbĕre, 3 = είμαι αναγερμένος 34Ε
accusātor -ōris (αρσ.) = κατήγορος 30
accūso, 1 = κατηγορώ 29Π
acer -cris -ere = οξύς 8Π
acerbus -a -um = δυσάρεστος στη γεύση, πικρός, άγουρος 27
Acerra -ae = ο Ακέρρας 16Ε
acies -ēi = παραταγμένος στρατός· μάχη 36

Actiăcus -a -um = Ακτιακός 14
ad (προθ + αιτ.) προς 2· δίπλα, κοντά σε 8
addūco, -duxi, - ductum -ducĕre, 3 = οδηγώ (κάπου, προς) 18,20· παρακινώ 17Π
adĕdo, -ēdi, -ēsum, -edĕre, 3 = μισοτρώγω 50Ε
adeo, -ii, -itum, -īre = πλησιάζω 45
adfero βλ. **affero**
adficio βλ. **afficio**
a(d)gnosco -gnōvi, -gnitum, -gnoscĕre, 3 = αναγνωρίζω 20
adhaeresco -haesi, -haesum, - haerescĕre, 3 = προσκολλιέμαι, καρφώνομαι 45
adhortor, αποθ. 1 προτρέπω 45
adhúc (επίρρ.) = μέχρι τώρα (τότε) 29
adimo, -ēmi -emptum, -imĕre , 3 (**ad + emo**· + αιτ. και δοτ.) = αφαιρώ 9
aditus -us (αρσ.) = προσέγγιση 13
adiumentum -i = βοήθεια 30
adligo, 1 = δένω (σε κάτι) 3
administro, 1 = διαχειρίζομαι 32
admiratio -ōnis (θηλ.) = θαυμασμός, κατάπληξη 48
admīror, αποθ. 1 = θαυμάζω 34
admitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = αφήνω κάποιον να περάσει, δέχομαι 48
admodum (επίρρ.) = πάρα πολύ 12
admoneo, -monui, -monitum, -monēre, 2 = συμβουλεύω 7
adporto, 1 = φέρνω (κάπου) 8
adsum, -fui, -esse = είμαι παρών· έρχομαι 45
adulescens -ntis (αρσ. και θηλ.) = νεαρός -ή 31
advenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = φθάνω 9Α
advento, 1 = πλησιάζω 7
adversarius -ii = αντίπαλος, εχθρός 13

adversus (προθ. + αιτ.) = εναντίον 13
adversus -a -um = αντίξοος 1
advolo, 1 = καταφθάνω πετώντας· ορμώ 3
aeger -gra -grum = άρρωστος 8Ε
aegrōto,1 = είμαι άρρωστος 23
Aemiliānus -i = ο Αιμιλιανός 15Ε
Aemilius βλ. **Paulus**
Aenēas -ae = ο Αινείας 2,10
aequitas -ātis = ισότητα, δικαιοσύνη 6
aeque (επίρρ.) = εξίσου, το ίδιο 50·
aeque atque (ac) = το ίδιο όπως 41Π
aequus -a um = ίσος, δίκαιος 21,49
aerarium -ii (i) = το δημόσιο ταμείο 35
aes, aeris (ουδ.) = χαλκός, μπρούντζος 39· χρήματα 35
Aesōpus -i = ο Αίσωπος 28
aestimo, 1 = εκτιμώ, υπολογίζω 29Π
aestīvus -a -um = καλοκαιρινός 7Ε
aetas -ātis = ηλικία 20· εποχή 41
Aethiopia -ae = η Αιθιοπία, 3
Afer -fri = ο Άφρος 34Ε
Afer -fri: Domitius Afer = ο Δομίτιος Άφρος 41Ε
affero (adfero), -tuli, -lātum, - ferre, 3 φέρνω· προσφέρω 10Π
afficio, -fēci, -fectum, -ficĕre, 3* (ad+ facio) =περιβάλλω·
supplicio capitis afficio θανατώνω 14
Africa -ae = η Αφρική 2
Africānus -i βλ. **Scipio**
ager -gri = αγρός 5
agmen -inis (ουδ.) = άγημα, στρατός 40
ago, ēgi, actum, agĕre, 3 =κάνω 23· οδηγώ (ἄγω)
agricultūra -ae = γεωργία 15
Agrippa βλ. **Menēnius Agrippa**

Aiax -ācis = ο Αίαντας 13Ε
aio (ρήμ. ελλειπτ.) = λέγω 27
alacer -cris -cre = ζωηρός, πρόθυμος 13
Alba Longa = η Άλβα Λόγγα 10
albus -a -um = άσπρος
aliēnus -a -um = ξένος 30Ε
aliquando (επίρρ.) = κάποτε 31
aliquis -id (ουσ.), **aliqui -a –od** (επιθ.) (αντ. αόρ.) = κάποιος, κάτι 8
aliquot (αντ. αόρ. άκλ.) = μερικοί 47
aliter (επίρρ.) διαφορετικά 41Π
alius -a -ud (αντ. επίθ.) = άλλος (από πολλούς) 17
Allia -ae = ο Αλίας, ποταμός της Ιταλίας 21
alligo, 1 = δένω 3Ε
alo, alui, alitum (altum), alĕre, 3 = (εκ)τρέφω 42
Alpes -ium = οι Άλπεις 11
alter -era -erum (αντ. επίθ.)= ο άλλος, ο ένας (από δύο άτομα) 19
amabilis -is -e = αξιαγάπητος 26
amanter (επίρρ.) = με αγάπη 26
ambitiōsus -a -um = φιλόδοξος
ambitiōsissime = με πολλή φιλοδοξία 41Ε
ambulo, 1 = περπατώ 27Ε
amentum -i = ιμάντας, λουρί 45
amīca -ae = φίλη 1
amicitia -ae = φιλία, συμμαχία 4
amīcus -i= φίλος 26
amitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = χάνω 13
amo, 1 = αγαπώ 12
amor -ōris (αρσ.) = αγάπη 49
amoveo, -mōvi, -motum, -movēre, 2 = απομακρύνω 18
an (ερωτ. μόριο) = αν, ή 44Π

ancilla -ae= υπηρέτρια 24
Anchīses -ae = ο Αγχίσης 2
Andromeda -ae = η Ανδρομέδα, 3
anīlis -is -e = γεροντικός 26
animadverto, -verti, -versum, -vertĕre, 3 = παρατηρώ 12·
animadverto in aliquem = τιμωρώ κάποιον 42
animal -ālis (ουδ.) = ζώο 8Π
animus -i = ψυχή 5
annus -i = έτος 4,10
ante (1) (πρόθ. με αιτ.) = προ, πριν 25·(2) (επίρρ.) = προηγουμένως
antecello, -cellĕre, 3 = ξεπερνώ κάποιον σε κάτι 31
antepōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 (+ αιτ. και δοτ.) προκρίνω, βάζω κάτι πάνω από κάτι άλλο 46
antequam (χρον. σύνδ.) = προτού να 38Π
antiquitas -ātis (θηλ.) = αρχαιότητα 4,41
antīquus -a -um = αρχαίος 4,41
Antōnius -ii (i): M. Antōnius = ο Μάρκος Αντώνιος 14
Antōnius -ii (i): C. Antōnius = ο Γάιος Αντώνιος 19
appello, 1 = ονομάζω 10
aper, apri = κάπρος, αγριογούρουνο 8
aperio, -rui, -rtum, -īre, 4 ανοίγω· αποκαλύπτω 9
aperte (επίρρ.) = ανοικτά 24
appareo, -parui, -paritum, -parēre, 2 = εμφανίζομαι 14
appendo, -pendi, -pensum, -pendĕre, 3 = ζυγίζω 21
appropinquo (adpropinquo), 1 = πλησιάζω 16,10Π
aptus -a -um = επιτήδειος, κατάλληλος 32Π
apud (πρόθ. + αιτ.) = σε, κοντά 4
Aquilo -ōnis (αρσ.) = ο βοριάς 11Ε
ara -ae = βωμός 21Ε
arbitror, αποθ. 1 = νομίζω πιστεύω 15
arbor -oris (θηλ.) = δένδρο 25

Ardea -ae = η Αρδέα, πόλη του Λατίου 21
ardor -ōris (αρσ.) = πάθος 33
arma -ōrum (μόνο πληθ.) = όπλα 16
armātus -a -um = οπλισμένος· στον πόλεμο 33
Arria -ae = η Αρρία 23
ars, artis (θηλ.) = τέχνη 13,6Π·
artes līberāles = ελευθέριες σπουδές 13
arx, arcis (θ.) = ακρόπολη 21Π
Arverni -ōrum = οι Αρβέρνοι, έθνος της Γαλατίας 16
ascendo, ascendi, ascensum, ascendĕre, 3 = ανεβαίνω 23
Asia -ae = η Ασία 28
aspicio, -spexi, -spectum, -spicĕre, 3* = κοιτάζω 14
assideo, -sēdi, -sessum, -sidēre, (ad + sedeo) 2 = κάθομαι (δίπλα) 36
assidue (επίρρ.) = συνέχεια 32Ε
at (σύνδ. αντιθ.) = αλλά 43
Athēnae -ārum = η Αθήνα 14
Atilius βλ. **Rēgulus**
atque, ac (σύνδ. συμπλ.) = και 9
atqui (σύνδ. αντιθ.) = κι όμως 25
Atreus -i = ο Ατρέας 27
Atticus -i = ο Αττικός 44Ε
auctoritas -ātis (θηλ.) = κύρος, επιρροή 42
audacia -ae = τόλμη 4· θράσος 28
audax -ācis = θρασύς 35Π
audeo, ausus sum, audēre, ημιαπ. 2 = τολμώ 40
audio, 4 = ακούω, πληροφορούμαι 7,9Π
augeo, auxi, auctum, augēre, 2 = αυξάνω 49Π
augur -uris (αρσ.) = οιωνοσκόπος 40
Augustus -i = ο Αύγουστος 10
auris -is (θηλ.) = αυτί 7Π
aurum -i = χρυσάφι 21,36

auspicium -ii (i) = ορνιθομαντεία, οιωνός 35Ε
aut (σύνδ. διαζ.) ή· **aut ... aut** = είτε ... είτε 17
autem (σύνδ. αντιθ.) = *δέ*, πάλι, εξάλλου 19
auxilium -ii (i) = βοήθεια
avaritia -ae = πλεονεξία, απληστία 4
ave! = χαίρε! 29
aversus -a -um (μτχ. παθ. πρκ. του averto) = γυρισμένος ανάποδα 18
averto, -verti, -versum, -vertĕre, 3 = βγάζω κάποιον από το δρόμο του 39
avis -is (θηλ.) = πουλί 29

---

barbarus -a -um = βάρβαρος 1
beāte (επίρρ.) = ευτυχισμένα
Belgae -ārum = οι Βέλγοι, η χώρα των Βέλγων 7
bellum -i = πόλεμος 4
bellus -a -um = καλός, ωραίος 5Ε
belua -ae = άγριο ζώο, κήτος 3
bene (επίρρ.) = καλά 23
beneficium -ii (i) = ευεργεσία 4·
benevolentia -ae = εύνοια, ευμένεια, καλή θέληση 44
bibo, bibi, -ĕre, 3 = πίνω 4Ε
bibliopōla -ae (αρσ.) = βιβλιοπώλης 45Ε
bini -ae -a (διανεμ. αριθμ.) = ανά δύο 27Ε
bonus -a -um = καλός 6,27Π·
boni -ōrum = οι καλοί πολίτες 22
bos, bovis (αρσ. και θ.) = βόδι 18
Brennus -i = ο Βρέννος 21
brevis -is -e = σύντομος 8Π
breviter (επίρρ.) σύντομα, με λίγα λόγια 26Π
Brutus: L. Iunius Brutus = ο Λεύκιος Ιούνιος Βρούτος 9,22

Cacus -i = ο Κάκος 18
cado, cecĭdi, casum, cadĕre, 3 = πέφτω 20Π,43
Caecilia -ae = η Καικιλία 38
Caeciliānus -i = ο Καικιλιανός 5Ε
Caecīna -ae βλ. Paetus
caedes -is (θηλ.) **= σφαγή 7**
Caediciānus -i = ο Καιδικιανός 34Ε
caedo, cecīdi, caesum, caedĕre, 3 = κόβω 20Π
caelum -i = ουρανός 10
Caesar -aris: C. Iulius Caesar = ο Γάιος Ιούλιος Καίσαρας 7,33
Caesar -aris: Caesar Augustus = ο Καίσαρας Αύγουστος 10
calcar -āris = σπηρούνι 8Π
calceus -i = (υ)πόδημα, μποτίνι 3
Caligula -ae = ο Καλιγούλας 20
calix -icis (αρσ.) **= ποτήρι 4Ε**
calvus -a -um = φαλακρός 47
Camillus -i: M. Furius Camillus = ο Μάρκος Φούριος Κάμιλλος 21,22
Campania -ae = η Καμπανία 5
campus -i = πεδιάδα 49Π
Cannae -ārum = οι Κάννες 11
Cannensis -is -e = των Καννών, από τις Κάννες 11
canthus -i = κανθός (σιδερένιο στεφάνι τροχού) 33Ε
canis -is = σκύλος 43Π
canus -a -um = άσπρος· ασπρομάλλης 47
capillus -i και capilli -ōrum = τα μαλλιά 3Ε
capio, cēpi, captum, capĕre, 3* = πιάνω 8,14Π· συλλαμβάνω 34

Capitōlium -ii (i) = το Καπιτώλιο, 21
captīvus -a -um = αιχμάλωτος 43
caput -itis (ουδ.) = κεφάλι· θανατική ποινή 14
carcer -eris (αρσ.) = φυλακή 19
caritas -ātis (θ.) = αγάπη, στοργή 44
carmen -inis (ουδ.) = ποίημα 9E
caro, carnis (θηλ.) = κρέας 15
Carthāgo -inis = η Καρχηδόνα 25
Carthaginiensis -is -e = Καρχηδόνιος (-ακός) 11
carus -a -um= αγαπητός 46
caseus -i = τυρί 15
Cassiope -es = η Κασσιόπη 3
Cassius -ii (i): C. Cassius = ο Γάιος Κάσσιος 28E
Cassius -ii (i): Cassius Parmensis = ο Κάσσιος από την Πάρμα 14
castra -ōrum (μόνο πληθ.) = το στρατόπεδο 7
casus -us = τυχαίο, απροσδόκητο γεγονός ή περιστατικό 20,37·
casu = κατά τύχη 45
catellus -i = σκυλάκι 12
Catilīna -ae: L. Sergius
Catilīna = ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας 19
catillus -i = πιάτο 36
Cato -ōnis: M. Porcius Cato
Censōrius = ο Μάρκος Πόρκιος Κάτωνας ο Τιμητής 25
cauda -ae = ουρά 18
causa -ae = αιτία 17
causidicus -i = δικηγόρος 38E
cavea -ae = κλουβί 35E
caveo, cavi, cautum, cavēre, 2 = προσέχω, φυλάγομαι 7,25
Cēpheus -i = ο Κηφέας 3
cēra -ae = κερί 8

cedo, cessi, cessum, cedĕre, 3 = παραχωρώ 38
celer -eris -ere = γρήγορος 8Π,40
celeriter (επίρρ.) = γρήγορα 45
Celtiberia -ae = η Κελτιβηρία 10Α
cena -ae = δείπνο 23Α, 26Ε
ceno, 1 = δειπνώ, γευματίζω 36
censeo, censui, censum, censēre, 2 = πιστεύω, νομίζω 46
centum (αριθμ.) = εκατό 11Ε
cerno, crēvi, cretum*, cernĕre, 3 διακρίνω 16· κρίνω, αποφασίζω
certāmen -inis = αγώνας, μάχη 31
certe (επίρρ.) = βέβαια 43Π
certo, 1 = (συν)αγωνίζομαι 4
certus -a -um = βέβαιος, σίγουρος 49
cerva -ae = ελάφι 48
cervīces -um (θηλ.) = τράχηλος, λαιμός 26
Charīnus -i = ο Χαρίνος 3Ε
cheragra -ae = χειράγρα («χεράγρα») 31Ε
cibus -i = τροφή 23
Cicero -ōnis: M. Tullius Cicero = ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας 19
Cicero -ōnis: Q. Tullius Cicero = ο Κόιντος Τύλλιος Κικέρωνας 45
Cinna -ae = ο Κίννας 9Ε
circumdo, -dĕdi, -dătum, -dăre, 1 = περιβάλλω, τυλίγω 6Ε
circumsedeo, -sēdi, -sessum, -sedēre, 2 = περικυκλώνω 40
cito (επίρρ.) = γρήγορα 26Ε
civis, civis (αρσ.) = πολίτης
civīlis -is -e = εμφύλιος 33
civitas -ātis (θηλ.) = πολιτεία 6

clades -is (θηλ.) = καταστροφή, συντριβή 11
clamo, 1 = φωνάζω 37
clamor-ōris (αρσ.) = κραυγή 49
clarus -a -um = καθαρός, δυνατός 34· ένδοξος 5
Claudius -ii (i) = ο Κλαύδιος 20,23
claudo, clausi, clausum, claudĕre, 3 = κλείνω 10
clava -ae = ρόπαλο 18
Cleobūlus -i = ο Κλεόβουλος 5Π
cocus -i = μάγειρας 15Ε
coepi, απαρ. coepisse (ρήμ. ελλειπτ.) = άρχισα 18
coĕtus -us (αρσ.) = συγκέντρωση, συνάθροιση 22
cogitatio -ōnis = σκέψη, λογισμός 8
cogito, 1 = σκέπτομαι, αναλογίζομαι 8,32
cognosco, cognōvi, cognitum, cognoscĕre, 3 = γνωρίζω 24
cogo, coēgi, coactum, cogĕre, 3 = συγκαλώ 40· εξαναγκάζω 37,15Π
cohibeo, -hibui, -hibitum, -hibēre, 2 = συγκρατώ 23
cohors -rtis (θηλ.) = κοόρτη 16
collaudo (conlaudo), 1 = εξυμνώ, επαινώ 10Π
collis -is (αρσ.) = λόφος 7
colloco (conloco), 1 = εγκαθιστώ 7,10Π
collum -i = λαιμός
colo, colui, cultum, colĕre, 3 = καλλιεργώ, λατρεύω 32· κατοικώ 41· σέβομαι 44
comedo, -ēdi, -ēsum, -edĕre (-esse), 3 = καταναλώνω, κατασπαταλώ 42Ε
commilito -ōnis (αρσ.) = συστρατιώτης, σύντροφος 20
comitātus -us (αρσ.) = συντροφιά, παρέα 11Ε
committo, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = συνάπτω 35Ε
commodus -a um = κατάλληλος 32Π
commūnis -is -e = κοινός 17
comparo, 1 = συγκρίνω 3

compello, -puli, -pulsum, -pellĕre, 3 = συγκεντρώνω· αναγκάζω 10Π
compleo, 2 = συμπληρώνω 11
complector, -plexus sum, -plecti, αποθ. 3 = αγκαλιάζω 26
complexus -us (αρσ.) = αγκάλιασμα, αγκαλιά 12
compōno, -posui, -positum, -ponĕre,3 = τελειώνω τον πόλεμο (**bellum**) με συνθήκη 11 πολλοί 34
comprehendo, -hendi, -hensum, -hendĕre, 3 = συλλαμβάνω 16
comprimo, -pressi, -pressum, -primĕre, 3 = περιορίζω, χαλιναγωγώ 33
concipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (**cum + capio**) = συλλαμβάνω, πιάνω 14
concito, 1 = ξεσηκώνω 9
concordia -ae = ομόνοια 4
concutio, -cussi, -cussum, -cutĕre, 3* (**cum + quatio**) = συνταράζω 14
condemno, 1 = καταδικάζω 29Π
condo, -didi, -ditum, -dĕre, 3 = κτίζω 10
condūco, -dūxi, -ductum, -ducĕre, 3 = νοικιάζω 23
confero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 = συγκεντρώνω 35
confīdo, -fīsus sum, -fidĕre, ημιαποθ. 3 = εμπιστεύομαι, έχω εμπιστοσύνη, στηρίζομαι 25
confirmo, 1 = επιβεβαιώνω 14
conformo, 1 = διαμορφώνω, διαπλάθω 32
confugio, -fūgi, -fugĕre, 3* = καταφεύγω 14
confundo, -fūdi, -fūsum, -fundĕre, 3 = συγχέω·
confūsus -a -um = μπερδεμένος, σε αμηχανία 18
coniungo, -iunxi, -iunctum, -iungĕre, 3 = συνάπτω 30Π
coniuratio -ōnis (θηλ) = συνωμοσία 42
coniurātus -i = συνωμότης 19Α

coniūro, 1 = συνομωτώ 19
coniunx (coniux) -ugis (αρσ. και θηλ.) = ο και η σύζυγος 43
congredior, -gressus sum, -grĕdi, αποθ. 3* = συγκρούομαι, μονομαχώ 31
congruens -entis = σύμφωνος 38
conlaudo βλ. **collaudo**
conloco βλ. **colloco**
conloquor, -locūtus sum, -loqui, αποθ. 3 = συζητώ, κουβεντιάζω 48
conor, αποθ. 1 = προσπαθώ 18
conscrībo, -scripsi, -scriptum, -scribĕre, 3 = γράφω 45
conscipti (patres) = οι Συγκλητικοί 50
consecro, 1 = αφιερώνω, προσφέρω 34
consequor, -secūtus sum, -sĕqui αποθ. 3 = ακολουθώ 19· πετυχαίνω 41
consequitur (απρόσ.) = προκύπτει· συνεπάγεται 46
conservo, 1 = σώζω 40
consīdo, -sēdi, -sessum, -sidĕre, 3 (**cum + sīdo**) = κάθομαι («καθίζω τον εαυτό μου») 16
consilium -ii (i) = σκέψη 6· σχέδιο 45,49
consisto, -stiti, -sistĕre, 3 = συνίσταμαι, βρίσκομαι, περιορίζομαι 15
conspectus -us (αρσ.) = θέα, όψη 43
conspicio, -spexi, -spectum, -spicĕre, 3* (**cum + specio**) = βλέπω (πέφτει το βλέμμα μου) 45
constans -ntis = σταθερός 26Α
constantia -ae = εγκαρτέρηση, σταθερότητα 26
constituo, -stitui, -stitūtum -stituĕre, 3 = αναδιοργανώνω 33· αποφασίζω 45
consuetūdo -inis (θηλ.) = συνήθεια 46Π
consul -is (αρσ.) = ύπατος 9,19

consulo, -sului, -sultum, -sulĕre, 3 (+ δοτ. χαρ.) = φροντίζω 22
consulto, 1 = φροντίζω για 4
contemno, -tempsi, -temptum, temnĕre, 3 = περιφρονώ 36
contendo, -tendi, -tentum, -tendĕre, 3 = φιλονικώ 50
contineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 (**cum + teneo**) = συγκρατώ· στερεώνω 6
continenter (επίρρ.) = με εγκράτεια 30
contingit, -tigit, -tingĕre, απρόσ. 3 = συμβαίνει 46Π
continuus -a -um = συνεχής, διαρκής 40Ε
contra (πρόθ. + αιτ.) = ενάντια, αντίθετα σε 1·
contra (επίρρ.) =αντίθετα 43
contundo, -tudi, -tūsum, -tundĕre, 3 = συντρίβω 10
convĕnio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = ταιριάζω 6Ε
converto, -verti, -versum, -vertĕre, 3 = γυρίζω (κάποιον) προς τα πίσω 18
convīva -ae (αρσ. και θηλ.) = συνδαιτημόνας 5Ε
coopto, 1 = εκλέγω 10Π
copiae -ārum (μόνον πληθ.) = στρατιωτικές δυνάμεις 11
cōpo -ōnis (= caupo -ōnis) = κάπελας 40Ε
cornu -us (ουδ.) = κέρατο 13Π
corpus -oris (ουδ.) = σώμα 4
corrumpo, -rūpi, -ruptum, -rumpĕre, 3 = διαφθείρω 35Π
corvus -i = κόρακας 29
Cotta -ae: Aurēlius Cotta = ο Αυρήλιος Κόττας 50
credo, credidi, creditum, credĕre, 3 = πιστεύω 24
creo, 1 = εκλέγω 15
cruciātus -us (αρσ.) = βάσανο 32
crudeliter (επίρρ.) = με σκληρότητα 42
cruentus -a -um = φονικός, αιματηρός 19

cubiculum -i = κρεβατοκάμαρα 23
cultellus -i = μαχαιράκι· ξυράφι, 49
culter -tri (αρσ.) = μαχαίρι 9
cum (σύνδ.) βλ. το Ευρετήριο των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων
cum (πρόθ. + αφ.) με
cupide (επίρρ.) = με πάθος 34
cupiditas -ātis (θηλ.) = επιθυμία 31
cupidus -a -um (+ γεν.) = αυτός που επιθυμεί 29
cupio, cupīvi (cupĭi), cupītum, cupĕre, 3* = επιθυμώ 11,14Π
cur (ερωτ. επίρρ.) = γιατί; 12,43
cura -ae = έγνοια, φροντίδα 1
curia -ae = το κτίριο της Συγκλήτου, το Βουλευτήριο, 25
Curius -ii (i): M. Curius Dentātus = ο Μάνιος Κούριος Δεντάτος 22,36,41
curo, 1 = φροντίζω 4,45
curro, cucurri, cursum, currĕre , 3 = τρέχω 12
custōdia -ae = φυλακή 28

---

de (πρόθ. + αφ.) = για, από 14
debeo, debui, debitum,debēre, 2 (de + habeo) =οφείλω, πρέπει 7
debilis -is -e = αδύναμος, ανάπηρος 39
decerpo, -cerpsi, -cerptum, -cerpĕre, 3 = κόβω 25
decet, decuit, decēre, 2 (απρόσ.) = αρμόζει 46
Decius -ii (i): P. Decius Mus = Ο Πόπλιος Δέκιος Μυς 22
decurro, -cucurri (-curri), -cursum, -currĕre, 3 = τρέχω 28Ε
dedecus -oris (ουδ.) = ντροπή 30
dedo,-didi, -ditum,-dĕre, 3 = παραδίδω 16

dedūco, -dūxi, -ductum, -ducĕre, 3 οδηγώ, φέρνω 28,37
deinceps (επίρρ.) = στη συνέχεια 27
deinde (επίρρ.) = έπειτα 23
defero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 = μεταφέρω 20
deficio, -fēci, -fectum, -ficĕre , 3* (**de + facio**) = χάνομαι, παθαίνω έκλειψη 13
defleo, -flēvi, -flētum, -flēre, 2 = κλαίω, θρηνώ 17A
delectus -a -um = εκλεγμένος 4
deleo, 2 = καταστρέφω, εξολοθρεύω 11· σκοτώνω 3
delictum -i = έγκλημα 9
deligo, -lēgi, -lectum, -ligĕre, 3 = εκλέγω 9
denique (επίρρ.) = τέλος 2
deplōro, 1 = θρηνώ, κλαίω 1
depōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 = καταθέτω· αποβάλλω 25
deporto, 1 = παίρνω μαζί μου 30
deprehendo (deprendo), -prehendi, -prehensum, -prehendĕre, 3 = συλλαμβάνω· πιάνω, ανακαλύπτω 47
desero, -serui, -sertum, -serĕre, 3 = εγκαταλείπω 35
desertor -ōris (αρσ.) = λιποτάκτης 46
desidero, 1 = επιθυμώ, μου λείπει κάτι 1
desilio, -silui, -silīre, 4 = πηδώ κάτω 15
desisto, -stiti, -sistĕre, 3 =σταματώ 37
deterreo, -terrui, -territum, -terrēre, 2 = αποθαρρύνω 47
deus -i = θεός 3
deverto, -verti, -versum, -vertĕre, 3 (και **devertor, -verti, -verti**, ημιαποθ. 3) = καταλύω (κάπου) 27
dexter -tra -um = δεξιός·
dextra -ae = το δεξί χέρι 34
diaeta -ae = (θερινή) κατοικία 20
Diāna -ae = η Άρτεμη 8

Diaulus -i = ο Δίαυλος 14 Ε
dico,dixi, dictum, dicĕre, 3 = λέγω 12· **-pro aliquo** = μιλάω υπέρ, υποστηρίζω κάποιον
dictātor -ōris (αρσ.) = δικτάτορας 21
dictum -i = λόγος 12
Didius βλ. **Gallus**
Dido -ōnis = η Διδώ 2
dies, diēi (αρσ.) = ημέρα 14
difficilis -is -e = δύσκολος 26Π
diffluo, -flūxi, -flūctum, -fluĕre, 3 = διαρρέω· καταλύομαι 33
dignitas -ātis (θηλ.) = κύρος 33
dignus -a -um = άξιος 26
dilābor, -lapsus sum, -lābi, αποθ. 3 = καταρρέω 33
diligentia -ae = φροντίδα 28
diligo, -lexi, -lectum, -ligĕre, 3 = αγαπώ 26
dilucide (επίρρ.) = με διαύγεια 41
dimicatio -ōnis (θηλ.) = αγώνας 32
dimico, 1 = αγωνίζομαι 11
Diodōrus -i = ο Διόδωρος 31Ε
discēdo, -cessi, -cessum, -cedĕre, 3 = αποχωρώ, σκορπίζομαι 16· φεύγω 17
discipulus -i = μαθητής, βοηθός 11Ε
disco, didici, discĕre, 3 = μαθαίνω 29
discrīmen -inis (ουδ.) = κίνδυνος 25
discurro, -curri (-cucurri), -cursum, -currĕre, 3 = τρέχω εδώ κι εκεί 20
displiceo, -plicui, -plicitum, -plicēre, 2 (**dis + placeo**) = δυσαρεστώ 43Ε
disputo, 1 = μιλώ για, πραγματεύομαι 13
dissensio -ōnis (θηλ.) = διαφωνία 50
dissentio, -sensi, -sensum, -sentīre, 4 = διαφωνώ 50

dissero, -serui, -sertum, -serĕre, 3 = διαλέγομαι, συζητώ 38Ε
dissimilis -is -e = ανόμοιος 26Π
dissimulo, 1 = προσποιούμαι ότι δεν 42,47
diu (επίρρ.) = πολύ χρόνο 23· για πολύ καιρό 21
dives -itis = πλούσιος 35Π
divido, divīsi, divīsum, dividĕre, 3 = μοιράζω 21
divitiae -ārum (μόνον πληθ.) = πλούτη 36
do, dedi, dătum, dăre, = δίνω 12·
doceo, docui, doctum, docēre, 2 = διδάσκω 29· υποδεικνύω 48
doleo, dolui, dolitum, dolēre, 2 = πονώ 3Ε
dolor -ōris (αρσ.) = πόνος 9· οργή 28
dolus -i = δόλος 2
domestici -ōrum (πληθ.) = οι δούλοι του σπιτιού 34
dominus -i = κύριος, αφεντικό 24
Domitius βλ. **Afer**
domus -us (θηλ.) = σπίτι 13Π,43·
domi (στάση) = στο σπίτι, στην ιδιωτική ζωή 4
domi bellique (militiaeque) = στην ειρήνη και στον πόλεμο
domo (κίνηση από) = από το σπίτι, από την πατρίδα 13Π
domum (κίνηση προς) = στο σπίτι (πατρίδα) 12,13Π
donec (σύνδ. χρον.) = μέχρις ότου, ωσότου 47
dono, 1 = δίνω, δωρίζω 30Ε
donum -i = δώρο, 34,4Π
dormio, 4 = κοιμάμαι 18
dos, dotis (θηλ.) = προίκα 35
dubito, 1 = αμφιβάλλω 47
duco, duxi, ductum, ducĕre, 3 = οδηγώ 38· θεωρώ 32· εκτιμώ, υπολογίζω 29Π

dum (σύνδ. χρον.) = ενώ, την ώρα που 20· μέχρι να 38· όσο 38
dumtaxat (επίρρ.) = μόνον, τουλάχιστον 44
duo, duae, duo (αριθμ.) = δύο 9,10
durus -a -um = σκληρός, τραχύς, δύσκαμπτος 27
dux -cis (αρσ. και θηλ.) = αρχηγός, στρατηγός 11,21

---

ebur -oris (ουδ.) = ελεφαντόδοντο 39
ecce (επίρρ.) = ιδού, να 38Ε
edīco, -dixi, -dictum, -dicĕre, 3 = διατάζω να 31
edo, ēdi, esum, edĕre (esse), 3 = τρώγω 35Ε
effemino, 1 = εκθηλύνω 15
efficio, -fēci, -fectum, -ficĕre, 3* (**ex + facio**) = κατορθώνω 46· δημιουργώ 39
effigies -ēi = εικόνα, μορφή, «είδωλο» 14
ego (προσ. αντ.) = εγώ 2Π,8
egredior, -gressus sum, -grĕdi, αποθ. 3* = βγαίνω 23
elābor, -lapsus sum, -lābi, αποθ. 3 = (ξε)γλυστρώ 49
elephas -ntis (elephantus -i) = ελέφαντας 11
emitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = αφήνω ελεύθερο 48
emo, ēmi, emptum, emĕre, 3 = αγοράζω 29
enascor, -nātus sum, -nasci, αποθ. 3 = φυτρώνω 21Ε
enim (αιτιολ. σύνδ.) = γιατί 6
Ennius -i = ο Έννιος 24
enoto, 1 = κρατάω σημειώσεις 8
eo (επίρρ.) = εκεί 16· τόσο 41Π
eo, ii, itum, ire = πηγαίνω 28Π
ephippium -ii = εφίππιο, σέλα 15
Ephesus -i = η Έφεσος 28
Epicurēus -a -um = επικούρειος 28
epicus -a -um = επικός 5
epistula -ae = επιστολή 1

eques -itis (αρσ.) = ιππέας 16
equester -stris -stre = ιππικός 15· **proelium equestre** = ιππομαχία
equidem (επίρρ.) = (εγώ) βέβαια 37
equitātus -us (αρσ.) = ιππικό 16
equus -i = άλογο 15
erga (πρόθ.+ αιτ.) = προς 49
ergo (σύνδ. συμπερ.) = επομένως 41
erro, 1 = περιπλανιέμαι 8· κάνω λάθος 39Π
et (σύνδ. συμπλ.) = και 1
etiam (επίρρ.) = επιπλέον, ακόμη, ακόμη και 17,19
etiamsi (σύνδ. παραχ.) = ακόμη κι αν 37,40Π
etsi (σύνδ. εναντ.) = αν και 8, 21, 40Π
euge (επιφ.) = εύγε 26Ε
Euripides -is = ο Ευριπίδης 5Π
Evander -ndri = ο Εύανδρος 18,41
eventus -us (αρσ.) = έκβαση 31,46Π
everto, -verti, -versum, -vertĕre, 3 = καταστρέφω εντελώς 21
ex (πρόθ. + αφ.) = από 7
excellens -ntis = έξοχος, διακεκριμένος 32
excipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (ex + capio) = δέχομαι 24Ε
excito, 1 = (ξε)σηκώνω 14· αποκαθιστώ 33
exclāmo, 1 = αναφωνώ 24
exclūdo, -clūsi, -clūsum, -cludĕre, 3 (ex+claudo) = κλείνω απέξω, διώχνω 20
excrucio, 1 = βασανίζω 1
exemplum -i = παράδειγμα 29
exeo, -ii, -itum, -īre, 4 = βγαίνω 35Ε
exercitus -us (αρσ.) = στρατός 13
exigo, -ēgi, -actum, -igĕre, 3
(ex + ago) = εισπράττω 35· απαιτώ 45Ε

ex(s)ilium -ii (i) = εξορία 21
eximius -a -um = εξαιρετικός 48
existimo, 1 = νομίζω 14
exitus -us (αρσ.) = έκβαση 37
ex(s)pecto, 1 = περιμένω 38
expedio, 4 = απελευθερώνω 11
expello, -puli, -pulsum, -pellĕre, 3 = διώχνω 19
experior, -pertus sum, -perīri, αποθ. 4 = δοκιμάζω 49
expeto, -petīvi (-petii), -petītum, -petĕre,3 = επιδιώκω 32
explico, 1 = αναπτύσσω, εκφράζω 39
expugno, 1 = κυριεύω, 2
ex(s)pīro, 1 = πεθαίνω, ξεψυχάω 2
ex(s)ul -is (αρσ. και θηλ.) = εξόριστος 43
exterreo, -terrui, -territum, - terrēre, 2 = τρομοκρατώ 20
extraho, -traxi, -tractum, -trahĕre, 3 = βγάζω (τραβώ-ντας), τραβάω έξω 9,20· παρατείνω 47
extrēmus -a -um = έσχατος 25
ex(s)ulo, 1 = είμαι εξόριστος 1

Fabia -ae = η Φαβία 20Ε
Fabius -ii (i): Q. Fabius Maximus Cunctātor = ο Κόιντος Φάβιος Μάξιμος ο Μελλητής 11
Fabricius -ii (i): C. Fabricius Luscinus = ο Γάιος Φαβρίκιος Λούσκινος 29,41
facies -ēi = πρόσωπο 14
facilis -is -e = εύκολος 36·
facile (επίρρ.) = εύκολα
facio, fēci, factum, facĕre, 3* = κάνω 24, 14Π· εκτιμώ, υπολογίζω 29Π
factum -i = πράξη 21
fallax -ācis = απατηλός 14 Α
fallo, fefelli, falsum, fallĕre, 3 = εξαπατώ

fallor, falsus sum, falli, 3 = κάνω λάθος 16Ε
Falernus (ager) = ο Φαλερνός αγρός (περιοχή της Καμπανίας) 11
fames -is (θηλ.) = πείνα 46Ε
familia -ae = οικογένεια 30
familiāris -is (αρσ.) = φίλος, γνωστός 17
Fannius -ii (i) = ο Φάννιος 23Ε
fateor, fassus sum, fatēri, αποθ. 2 = ομολογώ 42
fatum -i = μοίρα, πεπρωμένο 17
febris -is (θηλ.) = πυρετός 11Ε
felicitas -ātis (θηλ.) = ευτυχία, καλή τύχη 30
felix -īcis =ευτυχισμένος 35
femina -ae = γυναίκα 9
fero, tuli, latum, ferre = φέρνω 10Π· υπομένω 22·
fertur (γ' πρόσ.) = λέγεται 18
ferox -ōcis = άγριος 8,10
ferrum -i = σίδερο· σιδερένιο εργαλείο (όπλο) 49
fessus -a -um = κουρασμένος 18
festīno, 1 = βιάζομαι 50Ε
festīvus -a -um = πρόσχαρος 26
ficus -i και ficus -us (θηλ.) = σύκο 25· συκιά 48Ε
feteo (foeteo), fetēre, 2 = βρωμάω, μυρίζω άσχημα 16Ε
Fidentīnus -i = ο Φιδεντίνος 1Ε
fides -ĕi = πίστη 14· εμπιστοσύνη 44· εμπορική πίστη 33
fiducia -ae = εμπιστοσύνη, αυτοπεποίθηση 13· πίστη 44
fidus -a -um = πιστός 44
filia -ae = θυγατέρα 3
filiola -ae = κορούλα 12
filius -ii = γιος 102Π

fingo, finxi, fictum, fingĕre, 3 = πλάθω, κατασκευάζω 17·
vultum fingo = προσποιούμαι 17
finis -is (αρσ.) = τέλος 10· σύνορο 43
fio, factus sum, fieri = γίνομαι 16· **fit** (απρόσ.) = συμβαίνει 46
Flaccus -i = ο Φλάκκος 31Ε
flagitium -ii (i) = όνειδος, ντροπή 30
flumen -inis (ουδ.) = ποτάμι 15
fluvius -ii = ποτάμι 18
focus -i = εστία, φωτιά 36
fons -ntis (αρσ.) = πηγή 6
foras (επίρρ.) = προς τα έξω 18
foris -is (συνηθ. πληθ. **fores -ium**) (θηλ.) = πόρτα 20
fore = απαρ. μέλλ. του **sum** 27
forma -ae = σχήμα, ομορφιά 3
forte (επίρρ.) = τυχαία 34· ίσως 44
fortis -is -e = ανδρείος, δυνατός 22
fortiter (επίρρ.) = γενναία 15Α
fortuītus -a -um = τυχαίος 12
fortūna -ae = τύχη 1
foveo, fovi, fotum, fovēre, 2 = θάλπω, περιβάλλω με αγάπη 5
fretus -a -um (+ αφ.) = αυτός που έχει πεποίθηση, εμπιστοσύνη 18
frigidus -a -um = παγωμένος 15
fructus -us (αρσ.) = καρπός, ωφέλεια, κέρδος 13Π, 22
frugalitas -ātis (θηλ.) = ολιγάρκεια 36
frumentum -i = δημητριακά, σιτάρι 7
frustra (επίρρ.) = μάταια 11
fuga -ae = φυγή 16
fugio, fūgi, fugitum*, fugĕre, 3* = φεύγω 16,14Π· αποφεύγω 41

fugitīvus -i = δραπέτης, φυγάς 28
fugo, 1 = τρέπω σε φυγή 31
fuit = βλ. sum
fundamentum -i = θεμέλιο 6
Fundānus -i: C. Minucius
Fundānus =ο Γάιος Μινύκιος Φουνδανός 26
fundo, 1 = θεμελιώνω, ιδρύω 2
fundo, fudi, fusum, fundĕre, 3 = χύνω· τρέπω σε φυγή 35
funero, 1 = κηδεύω 35
funus -eris (ουδ.) = κηδεία 23
furor -ōris (αρσ.) = μανία 37

Gabba -ae = ο Γάββας 37, 39Ε
Galba -ae: Servius Sulpicius
Galba =ο Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας 50
Gallus -i: Sulpicius Gallus = ο Σουλπίκιος Γάλλος 13
Gallus -i: Didius Gallus =ο Δίδιος Γάλλος 41Ε
Galli -ōrum = οι Γαλάτες 21
Gallia -ae = η Γαλατία 11
gaudeo, gavīsus sum, gaudēre* ημιαποθ. 2 = χαίρομαι 3, 24Π
gelidus -a -um = παγωμένος 1
gelo, 1 = παγώνω 11Ε
gens, gentis (θηλ.) = λαός, έθνος 11
genu -us (ουδ.) = γόνατο
genus -eris (ουδ.) = γένος, καταγωγή 6Π,19
Germāni -ōrum = οι Γερμανοί 15
gero, gessi, gestum, gerĕre, 3 = – bellum διεξάγω 12· – rem μάχομαι 16· διοικώ 32
Gēryon -ŏnis (Geryŏnes -ae) = ο Γηρυόνης 18
gigno, genui, genitum, gignĕre, 3 = γεννώ 27
gladius -ii = ξίφος 16

gloria -ae = δόξα 5
glorior, αποθ. 1 = καυχιέμαι 24Ε
gracilis -is -e = ραδινός, ισχνός 26Π
gradior, gressus sum, gradi, αποθ. 3* = βαδίζω 14Π,16Π
Graecia -ae = η Ελλάδα 2Α
Graecus -i = ο Έλληνας 2
grandis -is -e = μεγάλος 27
gratia -ae = συμφιλίωση 35· χάρη, εύνοια, 44
gratulatio -ōnis (θηλ.) = έκφραση συγχαρητηρίων 30
gratus -a -um = ευχάριστος 28
gravis -is -e = δεινός, σπουδαίος 13Ε
gravitas -ātis (θηλ.) = σεμνότητα, σοβαρότητα 26
graviter (επίρρ.) = βαριά 19· με σοβαρότητα, με κύρος, 50
grex, gregis (αρσ.) = κοπάδι 18

---

habeo, habui, habitum, habēre, 2 = έχω 3· θεωρώ 5, 15
hamus -i = αγκίστρι 12 Ε
Hannibal -alis = ο Αννίβας 11
hasta -ae = δόρυ 3
haud (επίρρ.) = **non** = όχι 44Π
Hercules -is (i) = ο Ηρακλής 18
heres -ēdis (αρσ. και θηλ.) = κληρονόμος10Ε
heri (επίρρ.) = χτες 14Α
Hermaeum -i = το Ερμαίο 20
hesternus -a -um = χθεσινός 16Ε
heus (επιφ.) = έϊ! 28Ε
hiberna -ōrum (μόνον πληθ.) = χειμερινό στρατόπεδο 7
hic, haec, hoc (αντ. δεικτ.) = αυτός 7, 9Π
hiemo, 1 = ξεχειμωνιάζω 7
hiems -emis (θηλ.) = χειμώνας
hinc (επίρρ.) = από εδώ 20

Hispania -ae = η Ισπανία 11
homo -inis (αρσ. και θηλ.) = άνθρωπος 14
Homērus -i = ο Όμηρος 35
honestas -ātis (θηλ.) = τιμή, δόξα 32
honestus -a -um = τιμημένος· ευπρεπής, αξιοπρεπής 41
honōro, 1 = τιμώ 5
honos (honor) -ōris (αρσ.) = τιμή 30
Horatii = οι Οράτιοι 41
horrendus -a -um = φρικτός 14
hortor, αποθ. 1 = παρακινώ, προτρέπω 32Π
hostia -ae = σφάγιο για θυσία 3
hostis -is (αρσ. και θηλ.) = εχθρός 7· αντίπαλος 31
humilis -is -e = ταπεινός 26Π

---

iaceo, iacui, iacitum*, iacēre, 2 = κείμαι, βρίσκομαι 5
iam (επίρρ.) = πια, κιόλας, ήδη 9, 21
ianua -ae = πόρτα 24
ibi (επίρρ.) = εκεί 2,14
idcirco (επίρρ.) = γι' αυτό (το λόγο) 36Ε
idem, eadem, idem (αντ. δεικτ.) = ο ίδιος 14
idoneus -a -um = κατάλληλος 32Π
ignominia -ae = ατιμία, ατίμωση 43Ε
ignōro, 1 = αγνοώ 23
Ilia -ae = η Ιλία, η Ρέα 10
ille -a -ud (αντ. δεικτ.) = εκείνος 2Π,9
illíc (επίρρ.) = εκεί 21
Illyricum -i = το Ιλλυρικό 23
illustris -is -e = λαμπρός, ένδοξος 13
imāgo -inis (θηλ.) = εικόνα 32
imitor, αποθ. 1 = μιμούμαι, 22
immatūrus -a -um = πρόωρος 43
immensus -a -um = τεράστιος, πολύ μεγάλος 21

immineo, -minēre, 2 = πλησιάζω απειλητικά 42
immortālis -is -e = αθάνατος 22
impedio, 4 = εμποδίζω 47Π
impendo, -pendi, -pensum, -pendĕre, 3 = ξοδεύω 29
imperātor -ōris (αρσ.) = στρατηγός 13· αυτοκράτορας 20
imperītus -a -um = άπειρος 39
imperium -ii (i) = εξουσία 9,10
impero, 1 (+ δοτ.) = διατάζω 7
impetro, 1 = κατορθώνω κάτι 23
impetus -us (αρσ.) = ορμή 33
impleo, -plēvi, -plētum, -plēre, 2 = συμπληρώνω 26
impōno, -posui, -positum,-ponĕre, 3 = επιβάλλω 10· βάζω επάνω 10Π· επιβιβάζω 23
importo, 1 = εισάγω, φέρνω μέσα 7
impotens -ntis = ανίκανος να κυριαρχηθεί, αχαλίνωτος 37
improbus -a -um = αχρείος 19
impudens -entis = αναιδής 24
in (πρόθ. + αφ.) = σε (στάση) 1· επίσης δηλώνει χρόνο, κατάσταση, αναφορά, τρόπο κτλ.
in (πρόθ. + αιτ.) = προς (κίνηση) 2· επίσης δηλώνει χρόνο, εναντίωση, τρόπο κτλ.
inaudītus -a -um = ανήκουστος, πρωτάκουστος 41
incendo, -cendi, -censum, -cendĕre, 3 = ανάβω, εξάπτω, ερεθίζω 17Π
incertus -a -um = αβέβαιος 44Π
incipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (in + capio) = αρχίζω 1Ε
incitamentum -i = ερέθισμα, 8
incito, 1 = παρακινώ κάποιον 29
inclāmo, 1 = φωνάζω 14
incola -ae = κάτοικος 1

incommodum -i = συμφορά 29Ε
incredibilis -is -e = απίστευτος 17
incumbo, -cubui, -cubitum, -cumbĕre, 3 = στηρίζομαι, πέφτω πάνω σε 13Ε
inde (επίρρ.) = από εκεί 28
indicium -ii (i) = απόδειξη, τεκμήριο 49
indignor, αποθ. 1 = αγανακτώ 24
indūco, -duxi, -ductum, -ducĕre, 3 = εισάγω· φέρνω κάτι για συζήτηση 47
ineptus -a -um = άκαιρος, ανόητος 36, 41
iners -rtis = νωθρός, άπραγος 15
infeliciter (επίρρ.) = στη δυστυχία 35
infēlix -īcis = δυστυχισμένος 43
infestus -a -um = εχθρικός 18
infīdus -a -um = άπιστος, αβέβαιος, ψεύτικος 44
infirmus -a -um = αδύναμος 4
ingeniōsus -a -um = ευφυής 36Ε
ingens -ntis = πελώριος, φοβερός 10
ingredior, -gressus sum, -gredi, αποθ. 3* = μπαίνω μέσα, εισέρχομαι, εισβάλλω 43
inhaereo, -haesi, -haesum, -haerēre, 2 (+ δοτ.) = προσκολλιέμαι, κρεμιέμαι από 26
iniuria -ae = αδικία 1· προσβολή 9Α
iniussu (+ γεν.) = παρά τη διαταγή (κάποιου) 31
innumerabilis -is -e = αμέτρητος 22
inopia -ae = έλλειψη 7· φτώχεια 50
inops -opis (+ γεν.) = αυτός που έχει έλλειψη από κάτι 44
inquam (ρημ. ελλειπτ.) = λέγω 12
inscius -a -um = αυτός που δε γνωρίζει 21Π
insero, -sēvi, -situm, -serĕre, 3 = σπείρω, φυτεύω 48Ε
insidiātor -ōris = συνωμότης, δολοφόνος 20
insidiae -ārum (μόνον πληθ.) = ενέδρα, δόλος 2

insolens -ntis = ασυνήθιστος 41
instinguo, -stinxi, -stinctum, - stinguĕre, 3 = παρορμώ, κατευθύνω 48
instituo, -stitui, -stitūtum, -stituĕre, 3 = διδάσκω 29
insto, -stĭti, -stāre, 1 = ασκώ πίεση 40
integer -gra -grum = υγιής, αρτιμελής 39
intellegenter (επίρρ.) = με εξυπνάδα 26
intellego (intelligo), -lēxi, -lectum, -legĕre, 3 = καταλαβαίνω 41,42
intendo, -tendi, -tentum (-tensum), -tendĕre, 3 = κατευθύνομαι 42
inter (πρόθ. + αιτ.) = μεταξύ 4
intercipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* = αρπάζω κάτι πριν φθάσει στον προορισμό του 45
intereo, -ii, -itum, -īre = καταστρέφομαι, εξαφανίζομαι 32E
interest, interfuit, interesse (απρόσ. + γεν.) = (με) ενδιαφέρει 29
interficio, -fēci, -fectum, -ficĕre, 3* (inter + facio) = σκοτώνω 9
interimo, -ēmi, -emptum, -imĕre, 3 (inter + emo) = εξολοθρεύω 21
interpōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 = παρεμβάλλω 43E
interpres -pretis (αρσ. και θηλ.)= ερμηνευτής 6
interrogo, 1 = ρωτώ 8,14· ζητώ τη γνώμη κάποιου 40
intervenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = παρεμβαίνω, εμφανίζομαι απρόοπτα 47
intra (προθ. + αιτ.) = μέσα
intro,1 = μπαίνω 23
intromitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = βάζω μέσα 34
introrumpo, -rūpi, -ruptum, -rumpĕre, 3 = εισβάλλω 48

intueor, -tuitus sum, -tuēri, αποθ. 2 = ατενίζω, κοιτάζω 32
intus (επίρρ.) = μέσα 24
invādo, -vāsi, -vāsum*, -vadĕre, 3 = εισχωρώ, καταλαμβάνω, πιάνω 13
invenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = βρίσκω 9
investīgo, 1 = αναζητώ τα ίχνη 28
invītus -a -um = αντίθετος, παρά τη θέληση 21Α
ipse, ipsa, ipsum (αντ. δεικτ.– οριστ.) = ο ίδιος 8,9Π· me **ipsum** = τον εαυτό μου 9
ira -ae = οργή 43
irātus -a -um = οργισμένος 3
is, ea, id (αντ. δεικτ.– επαναλ.) αυτός 4,5Π
iste, ista, istud (αντ. δεικτ.) = αυτός 2Ε
ita (επίρρ.) = έτσι, τόσο 23
Italia -ae = η Ιταλία 2,5Π,10,11
itaque (σύνδ. συμπερ.) = επομένως, λοιπόν 25
iter, itineris (ουδ.) = πορεία
iterum (επίρρ.) = για δεύτερη φορά, ξανά 12,14
iubeo, iussi, iussum, iubēre 2 = διατάζω7,15Π
iucundus -a -um = ευχάριστος 27
iudex -icis (αρσ.) = δικαστής 6
iudicium -ii (i) = το δικαστήριο, η δικαιοσύνη 33
iudico, 1 = κρίνω
Iulia -ae = η Ιουλία 47
lūlus -i = ο Ίουλος 10
Iuno (-ōnis) = η Ήρα 21Π
iuro,1 = ορκίζομαι 18Ε
ius, juris (ουδ.) = το δίκαιο 21·
aequo iure = ακριβοδίκαια
iustitia -ae = δικαιοσύνη 4
iuvenis -is (αρσ. και θηλ.) = νέος 35Π
iuvo, iuvi, iutum, iuvāre, 1 = βοηθώ 4Α

labor -ōris (αρσ.) = μόχθος, ταλαιπωρία 30
lac, lactis (ουδ.) = γάλα 15
lacesso, lacessīvi, lacessītum, lacessĕre, 3 = προκαλώ κάποιον σε 31
lacrima -ae = δάκρυ 9
laedo, laesi, laesum, laedĕre, 3 = βλάπτω, προσβάλλω 9
lana -ae = μαλλί 3E
langueo, languēre, 2 = είμαι αδιάθετος 11E
lateo, latui, latēre, 2 = κρύβομαι 20
Latīnus, -a -um = Λατινικός, Λατίνος 31,32
laudo, 1 = επαινώ 30
laus, laudis (θηλ.) = έπαινος 30
Lavinium -ii (i) = το Λαβίνιο 10
lavo, lavi, lautum (lavātum), lavāre,1 = πλένω 15
lectito, 1 = διαβάζω συχνά (με προθυμία, με προσοχή) 26
legatio -ōnis (θηλ.) = πρεσβεία 36
legātus -i = διοικητής λεγεώνας 7· ύπαρχος 13· πρέσβης, απεσταλμένος 16
legio -ōnis (θηλ.) = λεγεώνα 7
lego, lēgi, lectum, legĕre, 3 = διαβάζω 27· μαζεύω, βγάζω 47
Lemovīces -um = οι Λεμόβικες (έθνος της Γαλατίας) 16
Lentuli -ōrum = οι Λέντουλοι 32E
lex -gis (θηλ.) = νόμος 6
libellus -i = βιβλίο 1E
libenter (επίρρ.) = πρόθυμα 6
līber -era -erum = ελεύθερος 6
lĭber -bri = βιβλίο 5
līberālis -is -e = που ταιριάζει σε άνθρωπο ελεύθερο, ελευθέριος 13
līberi -ōrum (μόνο πληθ.) = τα παιδιά («τέκνα») 43

lībero, 1 = ελευθερώνω 3
lībertas -ātis (θηλ.) = ελευθερία 6
libīdo -inis (θηλ.) = πάθος 33
licet, licuit (licitum est), licēre, 2 (απρόσ.) = επιτρέπεται, είναι δυνατό 8
licet (σύνδ. εναντ. – παραχ.) = αν και· και αν 40
Licinus -i = ο Λίκινος 28
ligneus -a -um = ξύλινος 36
Liternum -i = το Λίτερνο της Καμπανίας 34
litigo, 1 = ενάγω (δικαστ.) 31Ε
litterae -ārum = τα γράμματα, η λογοτεχνία 32· επιστολή 28
locuples -plētis = πλούσιος 36
locus -i = τόπος 5· σημείο 37
longus -a -um = μακρύς, μακρόχρονος 26
loquor, locūtus sum, loqui, αποθ. 3 = μιλώ 41
Lucrētia -ae = η Λουκρητία 9
ludo, lusi, lusum, ludĕre, 3 = παίζω 26
lumen -inis (ουδ.) = φως 32
luna -ae = σελήνη 13
lupa -ae = λύκαινα 10
lupus -i = λύκος 43Π
luscus -a -um = μονόφθαλμος 2Ε
Lusitānus -i = ο Λουζιτανός, κάτοικος της σημερινής Πορτογαλίας 48
lux -cis (θηλ.) = φως· in lucem = ως το πρωί 16Ε
luxuria -ae = τρυφή, πολυτέλεια 30

---

madeo, madui, madēre, 2 = είμαι μούσκεμα 40Ε
maestus -a -um = περίλυπος 9
magis (επίρρ.) = πιο πολύ
magistra -ae = δασκάλα· σύμβουλος 50
magister -stri = δάσκαλος 5

magistrātus -us = οι αρχές, οι άρχοντες 6,15
magnificus -a -um = μεγαλόπρεπος, γενναιόδωρος 4
magnitūdo -inis (θηλ.) = μέγεθος 14
magnopere (επίρρ.) = πολύ 27Π
magnus -a -um = μεγάλος 8, 2Π, 27Π
mala -ōrum = τα δεινά, οι συμφορές 39
male (επίρρ.) = κακά, άσχημα 1Ε
malevolentia -ae = κακοβουλία 50
malevolus -a -um = φθονερός, κακός 29Ε
malo, malui, malle = προτιμώ 36
malus -a -um = κακός 27Π,50
maneo, mansi, mansum, manēre, 2 = (περι)μένω 43
manes -ium (μόνον πληθ.) = οι ψυχές των νεκρών 26
Manliānus -a -um = του Μανλίου 42
Manlius -ii (i): T. Manlius = ο Τίτος Μάνλιος 31
Manlius -ii (i): C. Manlius = ο Γάιος Μάνλιος 42
manus -us (θηλ.) = χέρι 13Π
Marcella -ae βλ. **Minicia**
Marcellīnus -i = ο Μαρκελλίνος 26
mare -is (ουδ.) = θάλασσα 8Π, 35Ε
Marius -ii (i): C. Marius = ο Γάιος Μάριος 40
marīnus -a -um = θαλάσσιος 3
marītus -i = σύζυγος (ο) 9
marmor -oris (ουδ.) = μάρμαρο 39
Martius -a -um = του (θεού) Άρη 10
materia -ae (materies -ēi) = ύλη, υλικό 14Π,39
matertera -ae = θεία (από τη μητέρα) 38
matrimonium -ii (i) = γάμος 38
matronālis -is -e = που ταιριάζει σε δέσποινα (matrōna) 26
matūre (επίρρ.) = πρόωρα 47
matūrus -a -um = ώριμος 27
maxilla -ae = σαγόνι (μάγουλο) 19Ε

maximus -a -um (υπερθ. του **magnus**) = πάρα πολύ μεγάλος 4
medeor, medēri, αποθ. 2 (+ δοτ.) = γιατρεύω 33
medicus -i (αρσ.) = γιατρός 14Ε
mehercule (επιφ.) = μα τον Ηρακλή! 35
memorabilis -is -e = αξιομνημόνευτος 39
memoria -ae = μνήμη, υστεροφημία 30
memini, meminisse (ρημ. ελλειπτ.) = θυμάμαι 25
mendacium -ii (i) = ψέμα 47
Menēnius Agrippa = ο Μενήνιος Αγρίππας 35
mens -ntis (θηλ.) = νους 6
mensis -is (αρσ.) = μήνας 28
mentio -ōnis (θηλ.) = μνεία 47
mentior, αποθ. 4 = λέω ψέματα 24
mercātor -ōris (αρσ.) = έμπορος 15,17
mercenarius -ii = μισθωτός εργάτης 35
mereo, merui, meritum, merēre, 2 = αξίζω·
(stipendia) mereo υπηρετώ στο στρατό 30
meridies -ēi (αρσ.) = μεσημέρι 14Π
merum -i (vinum) = ανέρωτο κρασί 16Ε
Metellus -i = ο Μέτελλος 38
metuo, metui, metūtum, metuĕre, 3 = φοβάμαι 44
metus -us (αρσ.) = φόβος 13
meus -a -um (αντ. κτητ.) = δικός μου 2Π,12
miles -itis (αρσ.) = στρατιώτης 7
militāris -ris -e = στρατιωτικός 16
mille (ακλ.· πληθ. **milia -ium**) = χίλιοι, 29
minax -ācis = απειλητικός 43
Minerva -ae = η Αθηνά 8
Minicia Marcella = η Μινικία Μαρκέλλα 26
minime (επίρρ.) = ελάχιστα, καθόλου 43Π
minimus -a -um (υπερθ. του **parvus**) = ελάχιστος 4
minister -tri = θεράποντας, υπηρέτης 6

minitor, αποθ. 1 = απειλώ 40
minor -us (συγκρ. του **parvus**) 26·
minor natu =μικρότερος στην ηλικία 27
minus (επίρρ.) = λιγότερο
mirabilis -is -e = θαυμαστός, παράδοξος, περίεργος 20
miror, αποθ. 1 = θαυμάζω 36
mirus -a -um = θαυμαστός, περίεργος 37Ε
miser -era -erum = άθλιος, δυστυχής, αξιοθρήνητος 37
miseret, miseruit, miserēre, 2 (απρόσ.) = λυπάμαι 29Π
miseria -ae = δυστυχία 1
miseror, αποθ. 1 = οικτείρω, κλαίω, θρηνώ, 17· λυπάμαι (κάποιον) 35
Mistyllus -i = ο Μιστύλλος 15Ε
Mithridātes -is = ο Μιθριδάτης 46Ε
mitis -is -e = γινωμένος, γλυκός 27
mitto, misi, missum, mittĕre, 3 = στέλνω· ρίχνω 13
modeste (επίρρ.) = με σεμνότητα 26
modestus -a -um = σεμνός, κόσμιος 41
modus -i = τρόπος 9
moenia -ium (μόνον πληθ.) = τείχη 10
molior, αποθ. 4 = μηχανεύομαι, σχεδιάζω 49
mollis -is -e = μαλακός 27· επιεικής 42
moneo, monui, monitum, monēre, 2 = συμβουλεύω, καθοδηγώ 45
mons -ntis (αρσ.) = βουνό 6Π,8
monstrum -i = θέαμα παράξενο και φοβερό 13
monumentum -i = μνημείο, τάφος 5
mora -ae = χρονοτριβή, καθυστέρηση 38
morior, mortuus sum, mori, αποθ.3* = πεθαίνω 20,14Π, 16Π
mors, mortis (θηλ.) = θάνατος
mortālis -is -e = θνητός 22
mortuus -i = νεκρός 14

mos, moris (αρσ.) = συνήθεια, έθιμο 38,46Π· **mores** = ήθη, θεσμοί 10
motus -us (αρσ.) = κίνηση 13
moveo, movi, motum, movēre, 2 = κινώ 3· – **arma** παίρνω τα όπλα, στασιάζω
mox (επίρρ.) = έπειτα, αργότερα 27
Mucius -ii (i): P. Mucius = ο Πόπλιος Μούκιος 29Ε
mugio, 4 = μουγκρίζω 18Α
mugītus -us (αρσ.) = μουγκρητό 18
multitūdo -inis (θηλ.) = πλήθος
multo, 1 = τιμωρώ 31
multo (επίρρ.) = πολύ 27Π
multum (επίρρ.) = πολύ 27Π
multus -a -um = πολύς 5,27Π
mundus -i = κόσμος 46
munio, 4 = οχυρώνω 10
munus -eris (ουδ.) = δώρο 12Ε
Murēna -ae: Licinius Murēna = ο Λικίνιος Μουρήνας 30
murēna -ae = μύραινα (ψάρι) 27Ε
murus -i = τοίχος, τείχος· συνήθ.
muri -ōrum = τείχη
Mūsa -ae = η Μούσα 1

Naevolus -i = ο Ναίβολος 38 Ε
nam (σύνδ. αιτ.) = γιατί, διότι, δηλ. 14
narro, 1 = αφηγούμαι
Nasīca -ae: P. Cornēlius Scipio Nasīca = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας ο Νασικάς 24
nascor, natus sum, nasci αποθ. 3 = γεννιέμαι 27
natūra -ae = φύση 37
natus -i = γιος 2· **natus -a –um** καταγόμενος 31
nauta = ναύτης 1Π
navālis -is -e = ναυτικός 35 Ε

navicula -ae = πλοιάριο 23
navigo, 1 = πλέω 2
navis -is (θηλ.) = πλοίο 23
nē (σύνδ. ενδοιαστ.) = μήπως 47Π
nē (σύνδ. βουλητ.) = να μη 45
nē (σύνδ. τελ.) = για να μη 36 – **nĕ** (εγκλιτ. ερωτ. μόριο) = μήπως (ή δε μεταφράζεται) 24,43,44
Neapolis -is = η Νεάπολη 5
necne = ή όχι 44Π
necesse (άκλ.) = αναγκαίο, αναπόφευκτο 33
necessitas -ātis (θηλ.) ανάγκη 37
neglego (negligo), neglēxi, neglectum, neglegĕre, 3 = αδιαφορώ για 22
nego, 1 = αρνούμαι 22Π
nemo (αόρ. αντ.) = κανείς 14
Neptūnus -i = ο Ποσειδώνας 3
neque (nec) (σύνδ. αντιθ.) = ούτε 17, 26, 27
nequeo, nequīvi, nequīre, 4 = δεν μπορώ 37
nequiter (επίρρ.) = άθλια 26Ε
Nervii -ōrum = οι Νέρβιοι, η χώρα των Νερβίων 7
nescio, 4 = αγνοώ, δεν ξέρω
neuter -tra -trum (αντ. επίθ.) = ούτε ο ένας ούτε ο άλλος (οὐδέτερος) 44
nex, necis (θηλ.) = θάνατος 15
nihil (αόρ. αντ.) = τίποτα 26
nihilum -i = τίποτα 28
nimbus -i = βροχή 40Ε
nimius -a -um = υπερβολικός 25
nisi (σύνδ. υποθ.) = αν δεν 32
nobilis -is -e = ευγενής, αριστοκρατικός 19
nobilitas -ātis = αριστοκρατική καταγωγή 29Α
noceo, nocui, nocitum, nocēre, 2 (+ δοτ.) = βλάπτω 3
nolo, nolui, nolle = δε θέλω, αρνούμαι 25

nomen -inis (ουδ.) = όνομα 10
non = όχι, δεν 2Π
nondum (επίρρ.) = όχι ακόμα 26
nonne (ερωτ. μόριο) = μήπως δεν 43Π
nonnulli -ae -a (αντ. επίθ.) = μερικοί 17
nosmet (**-met** επίθημα) = εμείς οι ίδιοι 46
noster -stra -strum (αντ. κτητ.) = δικός μας 5Π
notus -a -um = γνωστός 28
novissimus -a -um = πρόσφατος, έσχατος 26
novus -a -um = νέος 2
nox, noctis (θηλ.) = νύκτα 13
nullus -a -um (αντ. επίθ.) = κανείς, καμιά, κανένα 29
num (ερωτ. μόριο) = μήπως 43· αν 44
numerus -i = αριθμός 16
numen -inis (ουδ.) = η βούληση της θεότητας, η θεότητα 46
numquam (επίρρ.) = ποτέ 40
nunc (επίρρ.) = τώρα 24
nuntio, 1 = αναγγέλλω 7
nuper (επίρρ.) = πριν από λίγο, πρόσφατα 14Ε
nuptiālis -is -e = γαμήλιος 38
nutrio, 4 = (ανα)τρέφω 10
nutrix -īcis (θηλ.) = τροφός 26
Nympha -ae = η Νύμφη 3

---

ob (πρόθ. + αιτ.) = εξαιτίας 13
obfero βλ. **offero**
obicio (ob + iacio), -iēci, -iectum, -icĕre, 3* = ρίχνω 32· μέμφομαι για 30· προβάλλω αντίρρηση 47
obiurgo, 1 = μαλώνω 49
obsequor,-secūtus sum, -sĕqui, αποθ. 3 (+ δοτ.) = κάνω το χατίρι κάποιου 37
obsigno, 1 = υπογράφω και σφραγίζω 17

obsolētus -a -um = απαρχαιωμένος 41
obtineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 **(ob + teneo)** = πετυχαίνω, κατορθώνω 50
obtingit, -tigit, -tingĕre, 3 (απρόσ.) = μου λαχαίνει (ο κλήρος) να 12
obviam (επίρρ.) = αντίθετα 40·
obviam eo (+ δοτ.) πηγαίνω αντίθετα με 40
obvius -a -um = ενάντιος, αντίθετος 20
occīdo, -cīdi, -cīsum, cīdĕre, 3 (ob + caedo) = σκοτώνω 16,20Π
occupo, 1 = καταλαμβάνω 17
occurro, occurri (occucurri), occursum, occurrĕre, 3 = επιτίθεμαι 16· (+ δοτ.) = πηγαίνω να συναντήσω 29
Octaviānus -i = ο Οκταβιανός 14,29
oculus -i = μάτι 23
odi, odisse (ρήμ. ελλειπτ.) = μισώ 43Α
offero (obfero), obtuli, oblātum, obferre = φέρνω κάτι (σε κάποιον) 39
officium -ii (i) = καθήκον, έργο, τέχνη 49
oleum -i = λάδι 29
omen -inis (ουδ) = οιωνός 12,38
omnis -is -e (επίθ.) = όλος, ο καθένας 6
opera -ae = εργασία, κόπος 29·
operā (+ γεν) με τη βοήθεια κάποιου, χάρη σε 31
opes -um (μόνον πληθ.) = δυνάμεις (στρατ. και πολιτ.) 25
Oppiānus-i = ο Οππιανός 8Ε
Oppius -ii (i): P. Oppius = ο Πόπλιος Όππιος 32Ε
oppugno, 1 = πολιορκώ 2
opprimo, -pressi, -pressum, -primĕre, 3 (ob + premo) = πιάνω επ' αυτοφώρω 47
optimus -a -um (υπερθ. του **bonus**) = άριστος 22
ora -ae = ακτή 3

oraculum -i = μαντείο 3
oratio -ōnis (θηλ.) = λόγος ρητορικός 36Ε
Orcus -i = ο θεός του κάτω κόσμου, ο Πλούτωνας 14
ordo -inis (αρσ.) = τάξη 42
orior, ortus sum, orīri αποθ. 4 = ανατέλλω· γεννιέμαι, εμφανίζομαι 48
ornamentum -i = στολίδι, διακριτικό 33
ornatrix -trīcis (θηλ.) = κομμώτρια 47
oro, 1 = παρακαλώ 23
ortus -a -um (μτχ. του **orior**) = καταγόμενος 10
os, oris (ουδ.) = στόμα 24Ε
osculor, αποθ. 1 = φιλώ 34
osculum -i = φιλί 12
ostendo, -tendi, -tentum (tensum), -tendĕre, 3 = δείχνω 25
ostium -ii = πόρτα 24
Ovidius -ii (i): P. Ovidius Naso = ο Πόπλιος Οβίδιος Νάσωνας 1,2Π

Pacuvius -ii (i): M. Pacuvius = ο Μάρκος Πακούβιος 27
paedagōgus -i = παιδαγωγός (δούλος) 26
paenitet, paenituit, paenitēre, 2 (γ' πρόσ.) = μετανοιώνω 27, 29Π
paenula -ae = πανωφόρι 39Ε
Paetus -i: Caecīna Paetus = ο Καικίνας Παίτος 23
palma -ae = φοίνικας 21Ε
par, paris = όμοιος, ίδιος, ίσος 29
parce (επίρρ.) = συγκρατημένα 26
parcus -a -um = οικονόμος, φειδωλός 4
parens -ntis = γονιός 32Ε
pareo, parui, paritum, parēre 2 = υπακούω 22
pario, pepĕri, partum, parĕre, 3* = γεννώ 10· κερδίζω 37

pariter (επίρρ.) όμοια 41Π
paro,1 = ετοιμάζω· αποκτώ 4· (+ απαρ.) ετοιμάζομαι να 9
pars, partis (θηλ.) = μέρος 18·
partes -ium πολιτική παράταξη 23
parvulus -a -um = μικρούλης
parvus -a -um = μικρός 12,26
passus -us (αρσ.) = βήμα 27Ε: το ρωμαϊκό ή διπλό βήμα (μέτρο πέντε ποδών)
pastor -ōris (αρσ.) = βοσκός 18
pater -tris (αρσ.) = πατέρας 9·
patres conscripti οι Συγκλητικοί 25,50· πατρίκιοι 35
paternus -a -um = πατρικός 26
patientia -ae = υπομονή 26
patior, passus sum, pati αποθ. 3* = ανέχομαι· υπομένω 14Π, 15Π, 16Π, 43
patria -ae = πατρίδα 2
patrimonium -ii (i) = πατρική περιουσία 42Ε
Patro -ōnis = ο Πάτρωνας 28
patrōnus -i = συνήγορος, προστάτης 25Ε
paucus -a -um = λίγος 14
paulātim (επίρρ.) = λίγο- λίγο 17
Pauliānus -a -um = του Παύλου 13
paulisper (επίρρ.) = για λίγο 38
paulo post = λίγο αργότερα 20
Paulus -i: L. Aemilius Paulus = ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος 12,13
paupertas -tātis (θηλ.) = φτώχεια 36
pavidus -a -um = έντρομος 11
pax, pacis (θηλ.) = ειρήνη 43Α
pectus -oris (ουδ.) = στήθος,καρδιά 41
pecunia -ae = χρήματα 21
Pelasgi -ōrum = οι Πελασγοί 41

pellis -is (θηλ.) = δέρμα 15
penātes -ium (αρσ.) = οι θεοί του σπιτιού· το σπίτι 43
pennātus -a -um = φτερωτός 3
penso, 1 = ζυγίζω 21
per (προθ. + αιτ.) = εξ αιτίας 13Π
percello, -culi, -culsum, -cellĕre, 3 = ανατρέπω 33
perdo, -didi, -ditum, -dĕre, 3 = χάνω 9
pereo, -ii, -itum, -īre = χάνομαι, πεθαίνω 12,48
perficio, -fēci, -fectum, -ficĕre, 3* (per + facio) = κατορθώνω 46Π
pergo, -rexi, -rectum, pergĕre, 3 (per+ rego) = κατευθύνομαι προς 18
periculum -i = κίνδυνος 4
perimo, -ēmi, -emptum (-emtum), -imĕre, 3 (per + emo) = σκοτώνω 23Ε
peritia -ae = εμπειρία, πείρα 29Α
perītus -a -um (+ γεν.) = έμπειρος 17
perlego, -lēgi, -lectum, -legĕre, 3 = διαβάζω μέχρι το τέλος 45
permoveo, -mōvi, -mōtum, -movēre, 2 = παρακινώ 31
perpetro, 1 = διαπράττω, κάνω 7
Persa -ae = ο Πέρσης 12
persaepe (επίρρ.) πολύ συχνά 23
persedeo, -sēdi, -sessum, -sedēre, 2 = κάθομαι για πολλή ώρα 38
Perses -ae = ο Περσέας (ο βασιλιάς της Μακεδονίας) 12,13
Perseus -i = ο Περσέας (ο ήρωας) 3
perspicuus -a -um = διάφανος 4Ε
persuadeo, -suāsi, -suāsum, -suadēre, 2 (+ δοτ.) = πείθω 45,48
pertineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 = αφορώ 37
perturbo, 1 = ταράζω 17

pervĕnio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = φθάνω 42
pes, pedis (αρσ.) = πόδι 15
peto, petīvi (petii), petītum, petĕre, 3 = ορμώ· ζητώ 12Π, 31
Phīdias -ae = ο Φειδίας 39
Philaenis -idis = η Φιλαινίδα 2Ε
Philo -ōnis = ο Φίλωνας 18Ε
philosophia -ae = φιλοσοφία 5Α
philosophus -i = φιλόσοφος 46
pietas -ātis (θηλ.) = ευσέβεια, σεβασμός 30
pilum -i = ακόντιο 16
piget, piguit (pigitum est), pigēre, 2 (απρόσ.) με ενοχλεί 29Π
Pisaurum -i = το Πίσαυρο, πόλη της Ομβρικής 22
piscātor -ōris (αρσ.) = ο ψαράς 12Ε
piscatorius -a -um = ψαράδικος 23
piscis -is (αρσ.) = ψάρι 7Ε
pius -a -um = ευσεβής 26Π
placeo, placui, placitum, placēre, 2 = αρέσω 3· **placet** (απρόσ.) αποφασίζω 35· κρίνω 50
plane (επίρρ.) = καθαρά 41
Plato -ōnis = ο Πλάτωνας 28,35
plebs, plēbis (plēbes -ēi) (θηλ.) = οι πληβείοι 14Π,35
plēnus -a -um = γεμάτος 1
Plinius -ii (i) = C. Plinius Caecilius Secundus Iunior = ο Γάιος Πλίνιος Καικίλιος Σεκούνδος ο νεότερος 8,26
ploro, 1 = κλαίω 2Ε
pluit, pluit (pluvit), pluĕre, 3 (απρόσ.) = βρέχει 39Ε
poculum -i = ποτήρι 31Π
podagra -ae = ποδάγρα 31Ε
Poeni -ōrum = οι Καρχηδόνιοι 35
poēta -ae = ποιητής 1

polliceor, pollicitus sum, pollicēri, αποθ. 2 = υπόσχομαι
Pompōnius -ii (i) = ο Πομπώνιος 24Ε
pomum -i = καρπός, οπώρα 27
pondus -eris (ουδ.) = βάρος 36
pono, posui, positum, ponĕre, 3 = τοποθετώ 34
Ponticus -a -um = Ποντικός, του Εύξεινου Πόντου 1
Pontiliānus -i = ο Ποντιλιανός 22Ε
pontus -i = θάλασσα 2
populor, αποθ. 1 = λεηλατώ 43
populus -i =λαός 10, 2Π
Porcia -ae = η Πορκία 49
porrigo, -rexi, -rectum, -rigĕre, 3 (por- + rego)= προσφέρω 31Ε
porta -ae = πύλη 10
porto,1 = μεταφέρω 2
posco, poposci, poscĕre, 3 = ζητώ 49
positus sum (pono) = είμαι τοποθετημένος, βρίσκομαι 6
possideo, -sēdi, -sessum, -sidēre, 2 = κατέχω 5
possum, potui, posse = μπορώ 6,13,7Π5
post (πρόθ. + αιτ.) = μετά 10
postea (επίρρ.) = μετά 10
posteritas -tātis (θηλ.) = το μέλλον, οι μεταγενέστεροι, η υστεροφημία 22
posterus -a -um = επόμενος 16
postis -is (αρσ.) = παραστάδα 34
postquam (σύνδ. χρον.) = αφού 11
postridie (επίρρ.) = **postero die** την επόμενη ημέρα 48
potestas -ātis (θηλ.) = δύναμη εξουσία 15
poto, potāvi, potātum (potum), potāre, 1 = πίνω 46Ε
praebeo, praebui, praebitum, praebēre, 2 (prae + habeo)= παρέχω, προσφέρω 36

praeceps -cipitis = αυτός που πέφτει με το κεφάλι, που γκρεμίζεται 39
praeceptor -ōris (αρσ.) = δάσκαλος 26
praecipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre (prae + capio), 3* = καθοδηγώ 48
praeclārus -a -um = περίλαμπρος 12
praecox -ŏcis = πρώιμος 25
praeda -ae = λεία 21
praedĭco, 1 = διακηρύσσω 17
praedo -ōnis (αρσ.) = ληστής 34
praefectus -i = αξιωματούχος, αξιωματικός 43Ε
praeripio, -ripui, -reptum, -ripĕre (prae + rapio), 3* = αρπάζω 49
praesens -ntis = παρών· τωρινός, της στιγμής 22
praesertim = (επίρρ.) κύρια, ιδιαίτερα 35Π
praesidium -ii (i) = φρουρά 34· στήριγμα 33
praesum, -fui, -esse = προϊσταμαι, έχω την αρχηγία 31
praesūmo, -sumpsi, -sumptum , -sumĕre, 3 = προγεύομαι 12
praetendo, -tendi, -tentum, -tendĕre, 3 = τεντώνω (κρεμώ) μπροστά 20
praeter (προθ. + αιτ.) = εκτός 21
praeterea (επίρρ.) = επιπλέον 48
praeterequito, 1 = περνώ έφιππος μπροστά από 31
praetor -ōris (αρσ.) = πραίτωρας 25Ε
prandeo, prandi, pransum, prandēre, 2 = γευματίζω 47Ε
pravitas -ātis = διαστροφή 29 Α
pravus -a -um = διεστραμμένος 19
premo, pressi, pressum, premĕre, 3 = πιέζω· καταβάλλω 39
pretium -ii (i) = αξία 28
prex, precis (θηλ.) = δέηση, παράκληση 43Ε

pridie (επίρρ.) = την προηγούμενη μέρα 50Ε
primus -a -um = πρώτος 41
princeps -ipis = ηγεμόνας 16
priscus -a -um = αρχαίος 38
priusquam (χρον. σύνδ.) = προτού να 38Π
pro (προθ. + αφ.) = μπροστά 16· – ως αντάλλαγμα, ως αντίτιμο 21· – ως, σαν 5· – για χάρη (κάποιου) 32
proditio -ōnis (θηλ.) = προδοσία 29Π
proditor -ōris (αρσ.) = προδότης 46
prodo, -dĭdi, -dĭtum, -dĕre, 3 = προδίδω, φανερώνω 4Ε
prodūco, -duxi, -ductum, -ducĕre, 3 = οδηγώ μπροστά 16
proelior, αποθ. 1 = πολεμώ 15
proelium -ii = μάχη 15
proficio, -fēci, -fectum –ficĕre , 3* (pro + facio)= καταφέρνω 46Ε
proflīgo, 1 = κατατροπώνω 11
prohibeo, -hibui, -hibitum, -hibēre, 2 (pro + habeo)= εμποδίζω 15Π, 18
proicio, -iēci, -iectum, -icĕre, 3* (pro + iacio)= ρίχνω, πετάω, καταθέτω 16
proinde quasi (παραβ. σύνδ.) = σαν να 41
promitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = υπόσχομαι 30Ε
propāgo, 1 = αφήνω απογόνους, διαιωνίζω το είδος 33
prope (προθ. + αιτ.) κοντά 18, 27Π
prope (επίρρ.) κοντά 7
propero, 1 = βιάζομαι, σπεύδω 20Α
propōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 = βάζω μπροστά μου (ως παράδειγμα) 32
propositum -i = σκοπός 38
propter (πρόθ. + αιτ.) = εξαιτίας 4,7,13Π

propterea (επίρρ.) = γι' αυτό 35Π
propulso, 1 = απωθώ, απομακρύνω 4
prorēpo, -repsi, -reptum, -repĕre, 3 = έρπω προς, σέρνομαι 20
prorumpro, -rūpi, -ruptum, -rumpĕre, 3 = ξεσπώ 23
prosterno, -strāvi, -strātum, - sternĕre, 3 ρίχνω κάτω, καταλύω 33
protinus (επίρρ.) = αμέσως 36
provideo, -vīdi, -vīsum, -vidēre, 2 = προνοώ, μεριμνώ 45
provincia -ae = επαρχία 50
proximus -a -um = πολύ κοντινός 18· **in proximo** πλάι, δίπλα, κοντά
prudens -entis = συνετός 26 Π
prudenter (επίρρ.) = συνετά
prudentia -ae = φρόνηση, σύνεση 26
publicus -a -um = δημόσιος 35
publice (επίρρ.) = δημόσια 36· με τη φροντίδα του κράτους 35
pudet, puduit (puditum est), pudēre, 2 (απρόσ.) = ντρέπομαι 29Π
pudicitia -ae = αιδημοσύνη, τιμή, αγνότητα 9
pudor -ōris (αρσ.) = ντροπή 17
puella -ae = κορίτσι, κοπέλλα 3
puellāris -is -e = κοριτσίστικος 26
puer -eri = παιδί 5
pugillāres -ium (αρσ.) = πλάκες αλειμμένες με κερί 8
pugna -ae = μάχη 13
pugno, 1 = μάχομαι, πολεμώ 31
pugnus -i = γροθιά 28Ε
pulcher -chra -chrum = όμορφος 5
pulchritūdo -inis (θ.) = ομορφιά 48
pullarius -i = φύλακας των ιερών ορνίθων 35Ε

pullus -i = ιερή όρνιθα 35 Ε
Punicus -a -um = Καρχηδονιακός 5
punio, 4 = τιμωρώ 9
puter (putris) -is -e = σάπιος 27
puto, 1 = νομίζω, θεωρώ 2

---

quaero, quaesīvi, quaesītum, quaerĕre, 3 = ζητώ, ρωτώ, 24
quaeso, quaesĕre, 3 = παρακαλώ, 28
quam (επίρρ.) = πόσο! 26, 32
quam (επίρρ. επιτ. του υπερθ.) = όσο γίνεται πιο 40
quam (επίρρ. με συγκρ.) = παρά, από 28
quamdiu (σύνδ. χρον.) = όσο (χρόνο) 38Π
quam (επίρρ. σε συγκρ.) = το λόγο 30
quamquam (σύνδ. εναντ.) = αν και 40Π
quamvis (σύνδ. παραχ., σπν. εναντ.) = 40Π,43
quando (επίρρ.) = πότε; 25
quanto (αφ. του μέτρου) = πόσο 31
quantus -a -um = πόσος, πόσο μεγάλος 28
quare (ερωτ. επίρρ.) = γιατί; 4Ε
quare (σύνδ. συμπερ.) = επομένως 33
quasi (επίρρ. παραβ.) σαν να 20· σαν 46· δήθεν 49· (σύνδ. παραβ.) σαν να 41
quatio, quassi*, quassum, quatĕre, 3* = συντρίβω 14Π
quattuor (αριθμ.) = τέσσερις 7 - **que** (σύνδ. συμπλεκτ.) = και 5
querēla -ae = παράπονο, διαμαρτυρία 1
queror, questus sum, queri, αποθ. 3 = παραπονιέμαι, 17, 24Π
qui, quae, quod (αναφ. αντ.) = ο οποίος, που 3,5,6Π
qui (επιθ. αόρ. αντ.) = aliqui, κάποιος 37
qui (ερωτ. επίρρ.) = πώς; 43
quia (σύνδ. αιτ.) = επειδή 13, 35

quicumque, quaecumque, quodcumque (αντ. αναφ. αοριστολ.) = οποιοσδήποτε 39
quid ergo = γιατί λοιπόν; 47
quidam, quaedam, quiddam (quoddam) (αόρ. αντ.) = κάποιος 18
quidem (επίρρ.) = βέβαια 27
quiesco, quiēvi, quiētum, quiescĕre, 3 = ησυχάζω, η-ρεμώ, αναπαύομαι 23
quin (σύνδ) = να 47Π
quin (ερωτ. επίρρ.) = γιατί δεν; 41, 43Π
quin immo (σύνδ. αντιθ.) = όχι μόνο αλλά και 23
quinquagesimus -a -um = πεντηκοστός 20
quinque (αριθμ.) = πέντε 37Ε
quis, quid? (αντ. ερωτ.) = ποιος; τι; 12, 24
quisquam, quaequam, quidquam (quicquam) (αόρ. αντ.) = κάποιος 50Π
quo (σύνδ. τελ.) = για να 36
quo (τοπ. επίρρ.) όπου 42
quoad (σύνδ. χρον.) = μέχρις ότου 38Π
quod (σύνδ. αιτ.) = επειδή 15
quodsi (σύνδ. υποθ.) = αν όμως 44
quominus (σύνδ.) = να 47
quoque (επίρρ.) = επίσης 8,39
quondam (επίρρ.) = κάποτε 25
quoniam (σύνδ. αιτ.) = επειδή 35
quotiens (σύνδ. χρον.) = όσες φορές, όποτε 18Ε
quotiescumque (σύνδ. χρον.) = οποτεδήποτε 29

---

rado, rasi, rasum, radĕre, 3 = ξυρίζω 19Ε
rapio, rapui, raptum, rapĕre, 3* = αρπάζω 14Π
ratio -ōnis (θηλ.) = φύση, λογική 13
recēdo, -cessi, -cessum, -cedĕre, 3 = αποσύρομαι 20
recens -ntis = πρόσφατος, φρέσκος 25

recipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (re + capio) = παίρνω πίσω 21
recito, 1 = απαγγέλω 1Ε
rectus -a -um = σωστός 22,27Α
recuperatio -ōnis (θηλ.) = επανάκτηση 28
recūso, 1 = αρνούμαι 47Π
reddo, -didi, -ditum, -dĕre, 3 = καθιστώ, κάνω 37· επιστρέφω (κάτι) 30Ε
redeo, -ii, -itum, -īre, 4 = επιστρέφω 12
refero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 (**re + fero**) = παραδίδω 16· αναφέρω 34· ανταποδίδω 44·
refert (απρόσ.) = ενδιαφέρει 29Π
reficio, -feci, -fectum, -ficĕre 3* (**re + facio**) = αναψύχω, ξεκουράζω 18
rēgīna -ae = βασίλισσα 2
rēgius -a -um = βασιλικός 3
rēgie (επίρρ.) = τυραννικά 42
rego, rexi, rectum, regĕre, 3 = κυβερνώ 46
regnum -i = βασίλειο 10
Rēgulus -i: M. Atilius Regulus = ο Μάρκος Ατίλιος Ρήγουλος 35
remaneo, -mansi, -manēre, 2 = παραμένω 7
relinquo, -līqui, -lictum, -linquĕre, 3 = αφήνω 32·
relinquitur υπολείπεται 46Π
reliquus -a -um = υπόλοιπος 16
remollesco, -mollescĕre, 3 = γίνομαι μαλθακός 15
Remus -i = ο Ρώμος 10
renarro, 1 = αφηγούμαι απ' την αρχή 2
repente (επίρρ.) = ξαφνικά 3,14
repentīnus -a -um = ξαφνικός 13
repo, repsi, reptum, repĕre, 3 = έρπω
repōno -posui –positum -ponĕre, 3 = τοποθετώ 22
reporto, 1 = κερδίζω 11

repugno, 1 = αντιμάχομαι, ανθίσταμαι 1
res, rei = πράγμα 14
res militāris = τα στρατιωτικά (θέματα) 15,17
res publica, rei publicae = πολιτεία, δημοκρατία 41Ε
reseco, -secui, -sectum, -secāre,1 = κόβω 49
resero, 1 = ανοίγω 34
respicio, -spexi, -spectum, -spicĕre, 3* = κοιτάζω πίσω 24 Ε
respondeo, -spondi, -sponsum , -spondēre, 2 = απαντώ, αποκρίνομαι 3,12
restis -is (θηλ.) = σχοινί 37Ε
restituo, -stitui, -stitūtum, -stituĕre, 3 = αποκαθιστώ, ξαναφέρνω 9Α
restat (απρόσ.) = υπολείπεται 46Π
rete -is (ουδ.) = δίχτυ 8
retineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 = κρατώ 21Π
revertor, reverti (reverses sum), reverti, (ημιαποθ. – αποθ.) 3 = επιστρέφω, 21
revoco, 1 = ανακαλώ 11· αποκαθιστώ 33
rex, rēgis (αρσ.) = βασιλιάς 9
rideo, risi, risum, ridēre, 2 = γελώ 8
risus -us (αρσ.) = γέλιο 36
rogo, 1 = παρακαλώ κάποιον 21· ρωτώ 23· ζητώ να 38
Rōma -ae = η Ρώμη 1
Rōmānus -i = ο Ρωμαίος 4
Rōmulus -i = ο Ρωμύλος 10
rota -ae = τροχός 33Ε
rumor -ōris = φήμη, νέα 20
ruo, rui, rutum, ruĕre, 3 = ορμώ 31
rus, ruris (ουδ.) = αγρός 35

---

sacellum -i = μικρό ιερό, μικρότέμενος 38
sacer -era -crum = ιερός 5

saepe (επίρρ.) = συχνά 15
saevus -a -um = άγριος, φοβερός, δυνατός 46Ε
Saguntum -i = το Σάγουντο 11
Sallustius -ii (i): Gaius
Sallustius Crispus = ο Γάιος Σαλλούστιος Κρίσπος 19
salus -ūtis (θηλ.) = σωτηρία, υγεία, ευημερία 8
salutatio -ōnis (θηλ.) = χαιρετισμός 29
salūto, 1 = χαιρετίζω επίσημα 34· προσαγορεύω 20
salvus -a -um = σώος 37
Samnītes -ium = οι Σαμνίτες 36
sanctus -a -um = ιερός 27Π, 34
sane (επίρρ.) = βέβαια 27
sano, 1 = θεραπεύω 33
sapiens -ntis = σοφός 32
sapientia -ae = σοφία, φρόνηση 4
Sardiānus -a -um = Σαρδιανός, από τις Σάρδεις 28
satis (επίρρ.) = αρκετά 29,46Π
Saturnius -a -um = του Κρόνου 10
Saturnus -i = ο Κρόνος
Scaevola -ae: Quintus Mucius
Scaevola = ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας 40
scamnum -i = σκαμνί 36
scelus -eris (ουδ.) = έγκλημα, ελεεινή πράξη 28
scio, scivi (scii), scitum, scire, 4 = γνωρίζω, μαθαίνω 24
Scipio -ōnis: P. Cornēlius
Scipio Aemiliānus maior = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας ο Αφρικανός ο πρεσβύτερος 11,22,34
Scipio -ōnis: P. Cornēlius Scipio Aemiliānus Africānus minor = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας Αιμιλιανός ο Αφρικάνος ο νεότερος 22
scopulus -i = βράχος 3
scribo, scripsi, scriptum, scribĕre, 3 = γράφω 26

Scribōniānus -i: L. Arruntius
Scribōniānus = ο Λεύκιος Αρρούντιος Σκριβωνιανός 23
scriptito, 1 = γράφω συχνά 1
scriptor -ōris (αρσ.) = συγγραφέας 32
se (αντ. προσ. αυτοπ.) = τον εαυτό (του, της, τους) 2
secrēte (επίρρ.) = (στα) κρυφά 47
secrēto (επίρρ.) = κρυφά, ιδιαίτερα 49
secum = cum se μαζί του (της, τους)
secundus -a -um = δεύτερος 5
sed (σύνδ. αντιθ.) = αλλά 2
sedeo, sedi, sessum, sedēre, 2 = κάθομαι 8
sedes -is (θηλ.) = κάθισμα 38
seditio -ōnis (θηλ.) = στάση, αποστασία 24Ε
Sedulius -ii (i) = ο Σεδούλιος 16
seiungo, -iunxi, -iunctum, -iungĕre, 3 = χωρίζω 11
Selius -ii (i) = ο Σέλιος 26Ε
semel (επίρρ.) = μια φορά 8Ε
semper (επίρρ.) = πάντοτε 32
sempiternus -a -um = αθανάτος 22
senātus -us (αρσ.) = Σύγκλητος 22
senecta -ae = τα γηρατειά 43
senex, senis (αρσ.) = γέρος 40
sententia -ae = άποψη, κρίση 6· απόφαση 40·
ex sententiā = κατ' ευχήν 49
sentio, sensi, sensum, sentīre, 4 = καταλαβαίνω 18· πιστεύω, κρίνω 41Π
septendecim (αριθμ.) = δεκαεπτά 5
septimus -a -um = έβδομος 9
septuaginta (αριθμ.) = εβδομήντα 16
sequester -tris (αρσ.) = μεσολαβητής 35
sequor, secūtus sum, sequi, αποθ. 3 = ακολουθώ 21
serēnus -a -um = ξάστερος, καθαρός 13
sermo -ōnis (αρσ.) = λόγος, λόγια 41

Sertōrius -ii (i) = ο Σερτώριος 48
servio, servīvi (-ii), servītum, servīre, 4 (+ δοτ.) = υ-πηρετώ 22
servitus -ūtis (θηλ.). = σκλαβιά
Servius βλ. Galba
servo, 1 = τηρώ, φυλάω 6· χαρίζω τη ζωή 17Α
servus -i = δούλος
sestertius -ii = ο σηστέρτιος (νόμισμα) 29
sevērus -a -um = αυστηρός 32
Sextus -i = βλ. Tarquinius
si (σύνδ. υποθ.) αν 25
si minus = αν όχι 39
sic (επίρρ.) = έτσι 32
Sicāni -ōrum = οι Σικανοί 41
siccus -a -um = στεγνός 23
Sicilia -ae = η Σικελία 37Ε
Siculus -i = ο Σικελός 25Ε
sicut (σύνδ. παραβ.) = όπως 41Π
signum -i = σημαία 16· σημείο, σημάδι
Silius -ii (i): Silius Italicus = ο Σίλιος Ιταλικός 5
silva -ae = δάσος 8
similis -is -e = όμοιος 14, 26 Π
similiter (επίρρ.) = όμοια 41Π
simul (σύνδ. χρον.) = μόλις 11Π, 14
simulac (simul atque) (σύνδ. χρον.) = μόλις 38Π
simul (επίρρ.) = μαζί 23
simulacrum -i = ομοίωμα, εικόνα, αγάλμα 39
simulatio -ōnis (θηλ.) = προσποίηση, υποκρισία 44
simulo, 1 = προσποιούμαι 23
sine (πρόθ. + αφ.) = χωρίς 6
singulāris -is -e =μόνος, μοναδικός, 31
singuli -ae -a = το κάθε άτομο ξεχωριστά 46
sino, sivi, situm, sinĕre, 3 = αφήνω επιτρέπω 15

socer -eri = πεθερός 35
socius -ii = σύντροφος 2
solacium -ii (i) = παρηγοριά 30
solarium -ii (i) = λιακωτό 20
soleo, solitus sum, solēre, ημιαποθ. 2 = συνηθίζω 7
solitūdo -inis = ερημιά 8
sollicitus -a -um = ταραγμένος 14
solum (επίρρ.) = μόνον 15· non
solum... verum etiam = όχι μόνο... αλλά και 32
solus -a -um = μόνος 40
solvo, solvi, solūtum, solvĕre, 3 = λύνω, χαλαρώνω, 36
somnio, 1 = ονειρεύομαι, 14
somnium -ii = όνειρο 14
somnus -i = ύπνος 14
sonōrus -a -um = ηχηρός 27
soror -ōris (θηλ.) = αδελφή 38
species -ēi = θέαμα, μορφή 14
spectaculum-i = θέαμα 17 E
specto, 1 = κοιτάζω, προσέχω 28
speculātor -ōris = ανιχνευτής, κατάσκοπος 7
spēlunca -ae = σπηλιά 18
spero, 1 = ελπίζω 22
spes -ei = ελπίδα 12
-spicio, -spexi, -specturn, -spicĕre, 3* = κοιτάζω 14Π
spiro, 1 = αναπνέω 38Α
spolio, 1 = απογυμνώνω, σκυλεύω 31
spongia -ae = σφουγγάρι 13Ε
squalidus -a -um = βρώμικος 14
stabilio, 4 = στεριώνω 22
stabilis -is -e = σταθερός 44
stabilitas -ātis (θηλ.) = σταθερότητα 33
statim (επίρρ.) = αμέσως 25
status -us (αρσ.) = στάση 13

stella -ae = αστέρι 13
stilus -i = γραφίδα 8
stipendium -ii (i) = μισθός 30
sto, steti, statum, stare, 1 = στέκομαι, υπάρχω 6, 47 Π
strangulo, 1 = στραγγαλίζω 19
studeo, studui, studēre, 2 = σπουδάζω, ασχολούμαι
studiōse (επίρρ.) = με επιμέλεια 26
studium -ii = σπουδή, ασχολία 15
stultitia -ae = ανοησία 29A
stultus -a -um = ανόητος 42
stupeo, stupui, stupēre, 2 βουβαίνομαι, θαμπώνομαι 3
suāvis -is -e = γλυκός 26A
suavitas -ātis (θηλ.) = γλυκύτητα 26
subcēno (succēno), 1 = δειπνώ 50E
subinde (επίρρ.) = έπειτα, ευθύς 43E
subito (επίρρ.) = ξαφνικά 13
suboles -is (θηλ.) = οι απόγονοι 33
subvenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 (+ δοτ.) = βοηθώ 33
succurrit, -currit, -cursum, -currĕre, 3 κάτι στο μυαλό 43
Sulla -ae: L. Cornēlius Sulla = ο Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας 40
Sulpicius βλ. **Gallus**
Sulpicius βλ. **Galba** 50
Sulpiciānus -a -um: Σουλπικιανός, του Σουλπικίου 24E
sum, fui, esse = είμαι 1
summus -a -um (υπερθ. του **superus**) = ανώτατος, πάρα πολύ μεγάλος 28
sumo, sumpsi, sumptum sumĕre, 3 = παίρνω 23·
–bellum αρχίζω πόλεμο 23
sumptuōse (επίρρ.) = πολυδάπανα 41A
super (πρόθ. + αιτ.) = πάνω από, πάνω σε 47

superbus -a -um = περήφανος 3
supero, 1 = νικώ 11
supervacaneus -a -um = περιττός, ανώφελος 36
surculus -i = κλαδί 48Ε
suscipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (subs + capio) = παραλαμβάνω, δέχομαι 30
suspectus -a -um = ύποπτος 44
suspendo, -pendi, -pensum, -pendĕre, 3 = κρεμάω 48Ε
suspicio -ōnis (θηλ.) = υποψία 30
supplicium -ii (i) = τιμωρία 14
supplicia -ōrum = ικεσίες, προσευχές, λατρεία 4
sutor -ōris (αρσ.) = παπουτσής 29
suus -a -um (αντ. κτητ. αυτ.) = δικός (του, της, τους) 2Π, 5Π
Symmachus -i = ο Σύμμαχος 11Ε

---

tabernaculum -i =σκηνή 17
taceo, tacui, taciturn, tacēre, 2 = σωπαίνω 41
Tacitus -i: Cornēlius Tacitus = ο Κορνήλιος Τάκιτος 8
taedet, taesum est (taeduit), taedēre, 2 (απρόσ.) = απεχθάνομαι, αηδιάζω, βαριέμαι 29Π
talis -is -e (δεικτ. αντων.) = τέτοιος, τέτοιου είδους 29
tam (επίρρ.) = τόσο 24
tamen (επίρρ. ή σύνδ. αντιθ.) =όμως 8
tametsi (σύνδ. εναντ.) = αν και, μολονότι 40Π
tamquam (επίρρ. παραβ.) = όπως, ως 34· (σύνδ. παραβ.) 41
tandem (επίρρ.) = επιτέλους, στο τέλος, κάποτε 29, 38
tango, tetigi, tactum, tangĕre, 3 = αγγίζω 11Ε
tantum (επίρρ.) = μόνο 39
tanto (επίρρ.) τόσο 41Π
tantus -a -um = τόσος 28

Taratalla -ae = ο «Ταρατάλλας» 15Ε
Tarentum -i = ο Ταράντας 27
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Collatīnus = ο Ταρκύνιος Κολλατίνος 9
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Sextus = ο Σέξτος Ταρκύνιος 9
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Superbus = ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος 9
Tarraconensis -is -e = από την Ταρραγόνα 21Ε
tectum -i = σπίτι 34
tego, texi, tectum, tegĕre, 3 = καλύπτω 45Α
temerarius -a -um = αλόγιστος 49
templum -i = ναός 5
tempto, 1 = επιχειρώ 44Α
tempus -ŏris (ουδ.) = χρόνος 47, 46Π
tenebrae -ārum (μόνο πληθ.) = σκοτάδι 32
tendo, tetendi, tentum (tensum), tendĕre, 3 = τεντώνω, απλώνω 26Ε
teneo, tenui, tentum, tenēre, 2 = κρατώ 5· **me teneo** = παραμένω
tener -era -erum = τρυφερός, ευαίσθητος 5
tergum -i = πλάτη, νώτα 16
terra -ae = γη 1
terror -ōris (αρσ.) = τρόμος 13
Tertia -ae = η Τερτία 12
tertius -a -um = τρίτος 25
testamentum -i = διαθήκη 17
theologia -ae = θεολογία 5Π
thermae -ārum (μόνο πληθ.) = θερμά λουτρά, θέρμες 7Ε
Tiberis -is (αρσ.) = ο Τίβερις 18
Ticīnus -i = ο Τίκινος ποταμός 11
timeo, timui, timēre, 2 = φοβάμαι 47Ε

timidus -a -um = φοβιτσιάρης 19Α
timor -ōris (αρσ.) = φόβος 14
Titus -i = ο Τίτος 5Ε
togātus -a -um = τηβεννοφόρος
(**toga**= τήβεννος)· στην ειρήνη 33
tondeo, totondi, tonsum, tondēre, 2 = κουρεύω 19Ε
tonsorius -a -um = του κουρέα (μανικιουρίστα) 49
tonsor -ōris (αρσ.) = κουρέας (μανικιουρίστας) 49
tot (άκλ. δεικ. αντ.) = τόσοι πολλοί 32
totus -a -um (αντ. επίθ.) = όλος 17
toxicum -i = τοξική ουσία, δηλητήριο 46Ε
trado, tradidi, traditum, tradĕre, 3 = παραδίδω 16· αναφέρω 19
tragoedia -ae = τραγωδία 27
tragula -ae = είδος ακοντίου (δεμένο με λουρί, με τη βοήθεια του οποίου το έριχναν) 45
traho, traxi, tractum, trahĕre, 3 = τραβώ 18
transeo, transii, transitum, transīre = περνώ, διέρχομαι 11
transfero, -tuli, -lātum, -ferre , 3 = μεταφέρω 10
transfigo, -fixi, -fixum, -figĕre, 3 = διαπερνώ, καρφώνω 31
transfuga -ae (αρσ.) = λιποτάκτης 30Ε
Trasumēnus -i = η λίμνη Τρασιμένη 11
Trebia -ae = ο ποταμός Τρεβίας11
trecenti -ae -e = τριακόσιοι 10
tremo, tremui, tremĕre, 3 = τρέμω 20Π
trepidus -a -um = έντρομος, περιδεής 20
tres, tria (αριθμ.) = τρεις, τρία 7
tribūtum -i = φόρος, εισφορά 35
triginta (αριθμ.) = τριάντα 20Ε
tristiculus = λιγάκι θλιμμένος 12
tristis -is -e = λυπημένος 12

triumphus -i = θρίαμβος 12
trochus -i = τροχός 33Ε
Trōiani -ōrum = οι Τρώες
Troia -ae = η Τροία 2
Tryphon -ōnis = ο Τρύφωνας 45Ε
tu (αντ. προσ.) = εσύ 2Α
tum (επίρρ.) = τότε 3,12
tunc (επίρρ.) = τότε 48Π
turba -ae = πλήθος 20
turbo, 1 = ταράζω 2
turpis -is -e = αισχρός 15
turris -is (θηλ.) = πύργος 7Π
tutor, αποθ. 1 = προστατεύω 25
tuus -a -um (αντ. κτητ.) = δικός σου 2Π,24
tyrannus -i = τύραννος 44

---

ubi (επίρρ. ερωτημ.) = πού; 43Π
ubi (επίρρ. αναφ.) = όπου 18
ubi (σύνδ. χρον.) = όταν 11
ullus -a -um (αντ. επίθ.) = κανένας 50
ultimus -a -um = ο τελευταίος 5,9
ultra (επίρρ. και πρόθ.) = πέρα 27Π
umquam (επίρρ.) = ποτέ 26
unde (επίρρ.) = από όπου 21
unguis -is (αρσ.) = νύχι 49
unicus -a -um = μοναδικός 1
unus -a -um (αριθ.) = ένας 35· μόνος 33
unus aliquis (αντ. αόρ.) = ένας κάποιος, ένας οποιοσ-δήποτε 46
unusquique, unaquaeque, unumquidque (unumquodque) (αντ. αόρ.) = ο καθένας ξεχωριστά 46
urbs, urbis (θηλ.) = πόλη 18,6Π
urgeo, ursi, urgēre, 2 = σπρώχνω (στέλνω) 3

usus -us (αρσ.) = χρήση 15
ut (επίρρ.) πως 26
ut (επίρρ. παραβολ.) ως, σαν 5
ut (σύνδ. βουλ.) να 23,45
ut (σύνδ. ενδ.) μήπως δεν 47Π
ut (σύνδ. παραβ.) σαν να 41Π
ut (σύνδ. παραχ.) και αν 40Π
ut (σύνδ. συμπ.) ώστε 23,37,46
ut (σύνδ. τελ.) για να 36
ut (σύνδ. χρον.) όταν, μόλις 11
uterque, utraque, utrumque (αντ. επίθ.) = και ο ένας και ο άλλος, ἑκάτερος 33
uter -tra -trum (αντ. επίθ.) = ποιος από τους δύο 50
utilis -is -e = χρήσιμος 48
utilitas -ātis (θηλ.) =ωφέλεια, το καλό, ευημερία 46
utinam (επίρρ.) = μακάρι 22Π
utor, usus sum, uti, αποθ. 3 = χρησιμοποιώ 36
utrum ... an (ερωτ. μορ.) = αν ... ή 47
uxor -ōris (θηλ.) = σύζυγος (η) 9

---

vacuus -a -um = άδειος 8
valde (επίρρ.) = πάρα πολύ 3
valetūdo -inis (θηλ.) = κατάσταση υγείας 26
validus -a -um = δυνατός 4
Vatinius -ii (i) = ο Βατίνιος 27Ε
Veientānus -a -um = Βηιεντανός, από τους Βηίους 21
vel (σύνδ. διαζ.) = ή (**vel ... vel** = ή... ή) 28
vello, velli (vulsi), vulsum (volsum), vellĕre, 3 = μαδάω 19Ε
vellus -eris (ουδ.) = το μαλλί 6Ε
vēlum, -i = παραπέτασμα, κουρτίνα 20
velut (επίρρ. παραβ.) = σαν να 49· (σύνδ. παραβ.) ως, σαν, σαν να (**velut si**) 41Π

venabulum -i = κυνηγετική λόγχη 8
venatio -ōnis = κυνήγι 8
vendo, vendidi, venditum, vendĕre, 3 = πουλώ 29Π
venēnum -i = δηλητήριο 46 Ε
veneror, αποθ. 1 = προσκυνώ, λατρεύω, 34
venio, vēni, ventum, venīre, 4 = έρχομαι 14
ventus -i = άνεμος 2
verbum -i = λόγος 7
Vercingetorix -igis = ο Βερκιγγετόριγας 16
vereor, veritus sum, verēri, αποθ. 2 = φοβάμαι 45
Vergilius -ii (i) = ο Βιργίλιος 5
Veritas -ātis = αλήθεια 47 Α
vero (σύνδ. αντιθ.) = όμως, αλλά 22,30
versiculus -i = στιχάκι 9Ε
verso, 1 = στρέφω, γυρίζω 50Ε
versus -a -um = στραμμένος 18
verto, verti, versum, vertĕre, 3 = στρέφω 16· **terga verto** = στρέφω τα νώτα, το βάζω στα πόδια
verus -a -um = αληθινός 20Ε
vesper -eri (αρσ.) = εσπέρα, βράδυ 12
vester, vestra, vestrum (αντ. κτητ.) = δικός σας 5Π,32
vestibulum -i = πρόδομος, είσοδος 34
vestigium -ii (i) = ίχνος, αποτύπωμα 18
vestis -is (θηλ.) = φόρεμα 47
veto, vetui, vetitum, vetāre, 1 = απαγορεύω 15Π
vetustas -ātis (θηλ.) = αρχαιότητα 32
vexo, 1 = βλάπτω, καταστρέφω 40Ε
via -ae = δρόμος 18
Vibius -ii (i): Vibius Curius = ο Βίβιος Κούριος 17Ε
victor -ōris (αρσ.) = νικητής 29
victoria -ae = νίκη 11
victoriātus -i (εν. **nummus**) = Ρωμαϊκό νόμισμα, μισό δηνάριο 37Ε

video, vīdi, visum, vidēre, 2 = βλέπω 3
videor, visus sum, vidēri (+ δοτ. προσ. και απαρ.) φαί-νομαι, (μου) φαίνεται 27,48
viētus -a -um = μαραμένος 27
viginti (αριθμ.) = είκοσι 29
vilis -is -e = ευτελής 39
vincio, vinxi, vinctum, vincīre, 4 = δένω, στερεώνω 33
vinco, vici, victum,vincĕre, 3 = (κατα)νικώ 13
vindemia -ae = τρύγος, σταφύλια 40Ε
vinum -i = κρασί 15
vispillo -ōnis (αρσ.) = νεκροθάφτης14Ε
vir, viri = άνδρας 5
Viriāthus -i = ο Βιρίαθος 50
virtus -ūtis (θηλ.) = ανδρεία 17
vis, vim = δύναμη, βία 7
vito, 1 = αποφεύγω 33Π
vitrum -i = γυαλί 4Ε
vitupero, 1 = επικρίνω 46
vivo, vixi, victum, vivĕre, 3 = ζω 23
vivus -a -um = ζωντανός 16
vix (επίρρ.) = μόλις, πριν καλά-καλά 14
voco, 1 = καλώ 49
volo, volui, velle = θέλω 24
voluntas -ātis = βούληση, θέληση 40
vox, vōcis (θηλ.) = λόγος 32· φωνή 34· διάδοση 17
vulnero, 1 = τραυματίζω, πληγώνω 19
vulnus -eris (ουδ.) = τραύμα 9
vultus -us (αρσ.) = πρόσωπο 17

Zama -ae = η Ζάμα 11
Zēno -ōnis = ο Ζήνωνας 3

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ
ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

(Οι πρώτοι αριθμοί παραπέμπουν στα μαθήματα, οι δεύτεροι στις παραγράφους των Παρατηρήσεων (= Π)

αιτιατική 1, Π2 28, Π1-2
αίτιο εξωτερικό αναγκαστικό 3, Π2. 13, Π6. 17, Π4. - - εσωτερικό
αναγκαστικό 17, Π4 - - ποιητικό 15, Π5. 33, Π4.
ακολουθία των χρόνων 23, Π3.24,Π5.35, Π2. 36, Π1.38,Π1. 40.Π3.
41,Π2. 44,Π1. 45,Π2. 46.Π1. 47,Π4. 48,Π4.
αλληλοπάθεια 4,Π3
αλφάβητο: βλ. το Επίμετρο, Ι
αναδιπλασιασμός 12,Π(δ).
αναφοράς προσδιορισμός 1,Π2. 4,Π5. 34,Π5
αντικείμενο άμεσο 1,Π2.------- έμμεσο 2,Π2.
αντωνυμία αναφορική 6,Π2. 42,Π.
αντωνυμία αόριστη 18,Π4
αντωνυμία δεικτική 2,Π3. 9,Π4. 13, Π5. 14,Π2.
αντωνυμία δεικτική (επαναληπτική) 4, Π4.
αντωνυμία κτητική 2.Π1. 5,Π5.
αντωνυμία προσωπική 2,Π3.
αντωνυμικά επίθετα 50,Π
απαγόρευση 25,Π4
απαρέμφατο του ενεργ. ενεστ. 7,Π1-3. 9,Π2
απαρέμφατο του ενεργ. μέλλοντα 20,Π9
απαρέμφατο του ενεργ. παρακειμ. 18.Π1-3
απαρέμφατο του παθητ. ενεστ. 15.Π2. 16,Π2
απαρέμφατο του παθητ. παρακειμ. 19,Π2
απαρέμφατο ειδικό - τελικό 7,Π2. 15,Π6. 18,Π2. 19,Π2. 45,Π3
απαρεμφάτου υποκείμενο 7,Π3. 15,Π6
αποθετικά ρήματα 15,Π3. 16.Π3. 20,Π2

απομάκρυνση 13,Π2. 28,Π1
αρκτικοί χρόνοι 24.Π5 (πρβ. ιστορικοί χρόνοι)
αρχικοί χρόνοι ρημάτων 11 ,Π2. 15,Π4
αυτοπάθεια 5,Π5-6
αφαιρετική της αιτίας 3,Π2. 17,Π4. 31,Π2
αφαιρετική της αναφοράς 4,Π5. 27,Π2
αφαιρετική απόλυτη 19,Π5. 21,Π
αφαιρετική της ιδιότητας 14,Π3. 19,Π4
αφαιρετική της καταγωγής 31,Π2
αφαιρετική οργανική 1,Π2. 31 ,Π1.
αφαιρετική του ποιητικού αιτίο 15,Π5
αφαιρετική συγκριτική 31,Π2
αφαιρετική τοπική 31,Π1
αφαιρετική του τρόπου 2,Π2
αφαιρετική της ύλης 31,Π2
αφαιρετική του χρόνου 5,Π7
αφαιρετική του χωρισμού 31,Π1-2
αφομοίωση συμφώνων 10,Π3
γενική αντικειμενική 6,Π3. 29,Π2
γενική της αξίας 29,Π3
γενική διαιρετική 29,Π2.4
γενική του εγκλήματος 29,Π3
γενική επεξηγηματική 29,Π2
γενική με επίθετα 29,Π4
γενική με επιρρήματα (διαιρετική) 29,Π4
γενική της ιδιότητας 14,Π3. 19,Π4. 29,Π2
γενική κτητική 1,Π2. 5,Π5. 29,Π2
γενική με ρήματα 29,Π3
γενική υποκειμενική 6,Π3. 29,Π2
γένος των ουσιαστικών: βλ. το Επίμετρο, V3
γερουνδιακό 33,Π1
γερουνδιακή έλξη 49,Π
γερούνδιο 32,Π
cado, caedo (και τα σύνθετά τους) 19,Π6

capio (και τα όμοια ρήματα της γ' συζυγίας) 14,Π5
cum αιτιολογικός 35,Π2
cum αντίστροφος 14,Π4. 38,Π3
cum επαναληπτικός 15,Π7. 38,Π3
cum ιστορικός 24,Π6
cum εναντιωματικός 40,Π1
cum χρονικός 24,Π6. 38,Π3
δοτική (αντικείμενο έμμεσο) 2,Π2. 30,Π1
δοτική προσωπική (30,Π2):
δοτική προσωπική της αναφοράς 30,Π2
δοτική προσωπική ηθική 30,Π2
δοτική προσωπική κτητική 20,Π10. 30,Π2
δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου 30,Π2
δοτική προσωπική χαριστική - αντιχαριστική 30,Π2
δοτική του σκοπού (κατηγορηματική) 30,Π3
δοτική (συμπλήρωμα) 3,Π2. 30,Π1
do (σύνθετά του) 17,Π3
dum 20,Π11. 38,Π2
έγκλιση του τόνου: βλ. το Επίμετρο. IV
ειδικής πρότασης έλλειψη 7.Π2
έκταση φωνήεντος 12,Π(γ)
ενεστώτας της οριστικής (ενεργητ.) 1,Π4, 3.Π1. 9,Π1
ενεστώτας της οριστικής (παθητ.) 15,Π1. 16.Π1
ενεστώτας της υποτακτικής 22,Π1-2
eo 28,Π3
επανάληψη 15,Π7. 38,Π3
επεξήγηση 5,Π8

επίθετα β' κλίσης 1,Π1. 2,Π1. 5,Π1 (-er).
επίθετα γ' κλίσης 8,Π2
επίθετα: παραθετικά των επιθέτων:
συγκριτικός βαθμός 26.Π1-2 και 4
υπερθετικός βαθμός 19,Π3. 26.Π3.4
ανώμαλα παραθετικά 27,Π1

επιρρήματα από επίθετα 26,Π5
επιρρημάτων παραθετικά 26,Π6
ερωτηματικές προτάσεις ευθείες 43,Π1-7
ερωτηματικές προτάσεις πλάγιες 44,Π1-3
ετερογενή 5,Π3 (locus)
ετεροπροσωπία 7,Π3. 18,Π2. 19,Π2
fero 10,Π2
fio 16, Π5
θέση των λέξεων 13,Π4·
βλ. και το Επίμετρο, VIII
ιστορικοί χρόνοι 24,Π5
κατεύθυνση (κίνηση προς) 1,Π2. 13,Π2. 28,Π1
κλίσεις: βλ. ουσιαστικά και το Επίμετρο, V
κτήση 5,Π5. 20,Π10 (δοτ. κτητική)
μέλλοντας της οριστικής (ενεργητ.) 8,Π3. 10,Π1.
μέλλοντας της οριστικής (παθητ.) 16,Π4
μέλλοντας της υποτακτικής 20,Π8. 44,Π1
μέλλοντας συντελεσμένος (ενεργητ.) 13,Π2
μέλλοντας συντελεσμένος (παθητ.) 19,Π1
μετάπτωση: βλ. φωνητικές αλλοιώσεις και το Επίμετρο, VII
μετοχή του ενεστώτα 20,Π1.2.4
μετοχή του μέλλοντα 20,Π3.4.8
μετοχή του παρακειμ. 17,Π2. 20,Π4
μετοχή αιτιολογική 20,Π7
μετοχή επιθετική 20,Π6
μετοχή επιρρηματική 20,Π7
μετοχή κατηγορηματική 7.Π2. 20,Π7
μετοχή εναντιωματική 20,Π7
μετοχή χρονική 20,Π4.7
μετοχή υποθετική 20,Π7
μετοχής υποκείμενο 20,Π5. 21,Π1
ονομαστική 1,Π2
οργανική 31,Π1.3
όργανο 1,Π2. 31,Π3

οριστική (πραγματικό) 23.Π2
οριστική: σχηματισμός χρόνων: βλ. Ενεστώς, Παρατατικός κτλ.
ουσιαστικά α' κλίσης 1,Π1. β' κλ. 2,Π1. 4,Π1. 5,Π1 (-er). γ'κλ.
6,Π1. 7,Π4. 8,Π1. δ' κλ. 13,Π3. ε' κλ. 14,Π1
ουσιαστικά από τα ελληνικά 2,Π1. 5,Π4
ουσιαστικά σε -ius, γεν. -i 2,Π1
παθητική προσωπική σύνταξη 18,Π3
παράθεση 5,Π8
παραθετικά των επιθέτων 26.Π1-4
παραθετικά των επιρρημάτων 26,Π6
παραθετικά ανώμαλα 27,Π1
παρακείμενος ενεργητ. 11,Π1. 12,Π
παρακείμενος παθητ. 19,Π1
παράλειψη του ρήματος 4,Π6. 33,Π5
παρατατικός της οριστ. (ενεργ.) α' 4,Π2. β' 5,Π2. γ'-δ' 9,Π3
παρατατικός της οριστ. (παθητ.) 17,Π1
παρατατικός της υποτακτ. 23,Π1
περιφραστική συζυγία (παθητ.) 33,Π2.3
περιφραστική συζυγία (ενεργ.) 20,Π8
πλάγιος λόγος 48,Π1-4
ποιητικό αίτιο 15,Π5. 33,Π4
possum 7,Π5
προθέσεις 1,Π2. 2,Π2. 4,Π5. 10,Π3. 13,Π3.5 κτλ.
προστακτική του ενεστώτα 25,Π1
προστακτική του μέλλοντα 25,Π2
προστακτική του παθητ. ενεστώτα 25,Π3
προστακτική του παθητ. μέλλοντα 25,Π3
προστακτική των αποθετικών ρημάτων 25,Π6
προστακτικής χρήσεις 25,Π5-6
προτάσεις (δευτερεύουσες):
αιτιολογικές 35,Π1-2 - - αιτιολογ. ουσιαστικές 24,Π7

προτάσεις αναφορικές 42,Π
προτάσεις βουλητικές 45,Π1-3
προτάσεις εναντιωματικές 40,Π1
προτάσεις ενδοιαστικές 47,Π1
προτάσεις παραβολικές 41,Π1-2
προτάσεις παραχωρητικές 40,Π2
προτάσεις πλάγ. ερωτηματικές 44,Π1-3
προτάσεις συμπερασματικές 37,Π
προτάσεις συμπερασμ. ουσιαστικές 46,Π1-2
προτάσεις τελικές 36,Π1-3. 49,Π
προτάσεις υποθετικές. 39,Π
προτάσεις χρονικές 11,Π3. 38.Π1-3
προτάσεις του quominus και του quin 47,Π2-4
προτάσεις δευτερεύουσες στον πλάγιο λόγο 48,Π3
προτάσεις κρίσεως 48,Π2 (α)
προτάσεις επιθυμίας 48.Π2 (β)
προτερόχρονο: βλ. χρόνος
προφορά: βλ. το Επίμετρο, I
πτώσεις 1,Π2. 2,Π2. 3,Π2. 29.Π. 30,Π. 31,Π· βλ. και το Επίμετρο, V
quod (με ουσιαστικές προτάσεις) 24,Π7
ρήμα (γενικά): βλ. το Επίμετρο, VI
ρήματα της γ' συζυγ. σε-io 14.Π5
ρήματα ψυχικού πάθους 24.Π7
σειρά των λέξεων στην πρόταση: βλ. το Επίμετρο, VIII
σκοπός 32,Π. 34,Π2.4. 36.Π3 (βλ. και προτάσεις τελικές 36,Π1-3). 49,Π1-5
σουπίνο (17,Π2). 34,Π1-5
στάση 1,Π2. 13,Π2. 28.Π1
σύγκριση (β' όρος) 26,Π7. 41 ,Π1· σύγκριση απόλυτη 27,Π3
σύγχρονο βλ. χρόνος
συλλαβισμός: βλ. το Επίμετρο, II
συμφωνία του επιθέτου με το ουσιαστικό 1,Π5
συνοδεία 2,Π2. 31.Π3

συντελεσμένος μέλλοντας ενεργ. 13,Π2
συντελεσμένοι χρόνοι παθητ. 19.Π1-2
sum (ενεστώς) 1.Π4· eram 4,Π2· ero 10.Π1· fui 11 ,Π1· fueram 13.Π1· sim 22,Π1· essem 23.Π1· fuerim 24,Π1· fuissem 24.Π3
ταυτοπροσωπία 7,Π3. 18,Π2-3. 19,Π2
τονισμός 5,Π4. 9,Π2.· βλ. και το Επίμετρο
τοπική (αφαιρετική) 31,Π1.4
τόπου προσδιορισμός 4,Π5. 28,Π1
τρόπου προσδιορισμός 2,Π2. 32,Π. 41,Π1
υπερθετικός των επιθέτων 19,Π3. 26.Π3-4
υπερθετικός των επιρρημάτων 26,Π6
υπερσυντέλικος της οριστικής (ενεργ.) 13,Π1
υπερσυντέλικος της οριστικής (παθητ.) 19,Π1
υπερσυντέλικος της υποτακτικής (ενεργ.) 24,Π3
υπερσυντέλικος της υποτακτικής (παθητ.) 24.Π4
υποκείμενο 1,Π2
υποκείμενο του απαρεμφάτου 7,Π3. 18.Π2-3
υποκείμενο της μετοχής 20.Π5. 21,Π1
υποτακτική του ενεργ. ενεστώτα 22,Π1
υποτακτική του παθητ. ενεστώτα 22,Π2
υποτακτική.του ενεργ. μέλλοντα 20.Π8.44.Π1
υποτακτική του ενεργ. παρατατικού 23,Π1
υποτακτική του παθητ. παρατατικού 23,Π1
υποτακτική του ενεργ. παρακειμένου 24,Π1
υποτακτική του παθητ. παρακειμένου 24,Π2
υποτακτική του ενεργ. υπερσυντελίκου 24,Π3
υποτακτική του παθητ. υπερσυντελίκου 24,Π4
υποτακτική (δυνητική, απορηματική, του απραγματοποίητου, προτρεπτική, ευχετική, παραχωρητική) 22,Π2·
υποτακτικής χρήση 22,Π2. 23,Π2
υστερόχρονο: βλ. χρόνος
ut (χρονικός) 11 ,Π3
ut (παραβολικός) 41,Π1-2

ut (παραχωρητικός) 40Π
ut (τελικός) 36,Π1-3
ut (συμπερασματικός) 37,Π. 46,Π1-2
ut (βουλητικός) 46,Π1-3
ut (ενδοιαστικός) 47,Π1
ut (ανακεφαλαίωση των χρήσεων) 47,Π5
φωνητικές αλλοιώσεις: 10,Π3. 14,Π5 Σημ. (a > i, a > e).
αφομοίωση συμφ. 10,Π3
έκταση φωνηεντ. 12,Π(γ)
μετάπτωση 14,Π6· βλ. και το Επίμετρο, VII
ρωτακισμός 4,Π2. 6,Π1. 10,Π1
χρόνος: σύγχρονο 24,Π5-6. 38,Π2
προτερόχρονο 24,Π5-6. 38,Π2
υστερόχρονο 24,Π5. 38,Π2
χρόνοι (αρκτικοί - ιστορικοί) 24,Π5
χρόνου προσδιορισμός 4,Π5. 5,Π7. 25,Π7. 28,Π2

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Μάθηματα XX-XXIV

I. Να μετατραπεί η πρώτη από τις δύο προτάσεις της κάθε περιόδου σε πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό cum (+υποτ.).
Scribōnianus occīsus erat et Paetus Rōmam tractus est.
Arria conduxit piscatoriam naviculam et navem secūta est.
Cicero Catilīnam ex urbe expulit et socios eius deprehendit.
Hercules gregem aspexit et partem abesse sensit.
Hercules vestigia foras versa vidit et confūsus discedere coepit.

II. Στην παρακάτω άσκηση η πρώτη από τις δύο προτάσεις να μετατραπεί σε απόλυτη αφαιρετική.

III. Να μετατραπούν οι προτάσεις με τα μαύρα γράμματα σε μετοχικές με συνημμένη μετοχή και να συμπτυχθούν οι δύο προτάσεις σε μία.
Claudius in castra delātus est et imperātor factus est.
Gallus legātus Pauli erat, **qui bellum adverus Persen gerēbat.**
Species Cassium terrōre concussit et e somno eum excitāvit.
Galli Rōmam occupavērunt et delevērunt.
Camillus Gallos, **qui abitūri erant**, secūtus est.
Vidi imperatōrem milites **adhortāri.**

IV. Να συμπληρωθούν οι σωστοί τύποι της υποτακτικής (ενεργητικής ή παθητικής) του ενεστώτα ή του παρατατικού. Να δικαιολογηθεί ο χρόνος με βάση τους κανόνες της ακολουθίας των χρόνων.
Rogat Paulus, num Caligula..... ab in

sidiatoribus (exclūdo).
Rogābat Paulus, num Caligula..... (me abdo).
Rogat Paulus, num equitātus..... (appropiquo).
Rogābat Paulus, num hostes..... (fugio).
Rogat Paulus, num dux Arvernōrum..... (capior).
Rogābat Paulus, num arma..... (proicior).
Rogat Paulus, num nos lacte..... (nutrior).
Rogābat Paulus, num vos in fluminibus..... (lavor).

V. Να συμπληρωθούν οι σωστοί τύποι της υποτακτικής (ενεργητικής ή παθητικής) του παρακειμένου ή του υπερσυντελίκου. Να δικαιολογηθεί ο χρόνος με βάση τους κανόνες της ακολουθίας των χρόνων.
Rogat Paulus, num Galli legiōnes Rōmānas..... (deleo).
Rogāvit Paulus, num urbs Rōma..... (evertor).
Rogat Paulus, num Camillus Gallos..... (sequor).
Rogāvit Paulus, num Camillus Gallos..... (sequor).
Rogat Paulus, num Scribōniānus arma..... (moveo).
Rogāvit Paulus, num Scribōniānus..... (occīdor).
Rogat Paulus, num Arria naviculam..... (condūco).
Rogāvit Paulus, num filius cibum..... (sumo).

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Μάθηματα XXV-XXVII

I. Να συμπληρωθεί ο σωστός τύπος της προστακτικής του ενεστώτα:
(Vos) hominem ..... (investīgo, 1)
summāque diligentiā
eum Roman..... ! (mitto, 3).
(Tu) armis bene..... ! (utor, αποθ. 3).
(Vos) armis bene..... ! (utor, αποθ. 3).
(Vos) amicum
paternum..... !
(complector. αποθ. 3).
(Tu) veritātem..... ! (dico, 3).
(Tu) captīvos ad imperatōrem..... ! (duco, 3).
(Tu) mihi tragoediam tuam..... ! (lego, 3).
(Tu) cibum patri..... (fero)!

II. α. Να συμπληρωθεί ο σωστός τύπος της προστακτικής του nolo, για να δηλωθεί η απογόρευση.
(Vos).....hominem comprehendere!
(Tu)..... marīto tuo respondēre!
(Vos)..... in cubiculum redīre!
(Vos)..... aurum recipere!
(Tu)..... inter vela te abdere!
β. Στις παραπάνω φράσεις να αντικατασταθεί ο τύπος noli (nolīte) + απαρέμφ. από το nē + υποτακτ. του παρακειμένου του αντίστοιχου ρήματος.

III. Να σχηματιστούν τα επιρρήματα από τα παρακάτω επίθετα και έπειτα να σχηματιστούν τα παραθετικά των επιρρημάτων:
frigidus, ferox, nobilis, impudens, humilis, acer.

IV. Να συμπληρωθούν τα κενά με το συγκριτικό και τον

υπερθετικό βαθμό του επιθέτου που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση:
Arria..... (magnam) navem secuta est.
Post mortem Marcellae mater erat .....
(tristis), pater erat.....
(miser), ambo (και οι δύο) erant..... (infelix).
Mater oculis .... (siccis) redibat.
Quae deinceps scribam..... (bona) erunt.
Quae dura nascuntur, postea fiunt .... (mitia).
Verba amīci..... (iucunda) mihi videbantur.

V. Να συμπληρωθεί ο β' όρος της σύγκρισης και με τους δύο τρόπους εκφοράς:
Minicia erat amabilior..... /..... (Tullia).
Accius minor natu erat..... / ..... (Pacuvius).
Pacuvius maior natu erat..... / ..... (Accius).
Puto Licīnum audaciōrem fuisse ..... / ..... (Trogus)
Dicunt Zēnōnem felicius vixisse..... / .... (Plato).

VI. Να συμπληρωθεί ο προσδιορισμός του χρόνου:
..... (bellum Punicum secundum)
Hannibal Alpes transiit.
Accius ..... (pauci dies) Tarenti apud Pacuvium remansit.
Ovidius ..... (multi anni) in terrā Ponticā exulāvit.
..... (illa tempora) Carthagine Dido imperium tenēbat.
Cassio.....(nox) apparuit species horrenda.
Germāni ..... (hiems) in fluminibus lavantur.
Multi..... (Cannensis pugna) vitam amisērunt.
Romāni ..... (bellum) pericula audaciā propulsābant.
Hannibal..... / .....
(post + pauci dies) Alpes transiit.
Catilīna .....
(Cicero et Antōnius consules) contra rem publicam coniurāvit.

VII. Να συμπληρωθεί ο προσδιορισμός του τόπου:
..... (Rōma) illo anno duo consules creāti sunt.
Cicero..... (Arpīnum-i) natus est.
..... (Thēbae-ārum) templum Herculis erat.
Apollo ..... (Dēlus-i) colebātur.
Iliā aestāte (καλοκαίρι)..... (Crēta-ae) cum amīcis fui.

Dicunt amīcum tuum.....(Neapolis-is) natum esse.
Cassius ..... (Italia) ..... (Graecia) confūgit.
Cras (αύριο) Tullius ..... (Dēlus) abībit et .....
(Thēbae-ārum) veniet.
Cicero ..... (Arpīnum-i) confugere volēbat.
Legāti.....(Ithaca-ae) missi sunt.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Μάθηματα XXIX-XXXI

I. **Να αντικατασταθεί ο υπερθετικός του επιθέτου από τη γενική της ιδιότητας:**
Statua pulcherrima (magna pulchritūdo) =
puer modestissimus (magna modestia) =
paedagōgus prudentissimus (magna prudentia) =
iter longissimum (quadraginta dies) =
iuvenis fortissimus (magna fortitūdo =

II. **Να συμπληρωθεί ο σωστός τύπος της γενικής του ουσιαστικού (ή του επιθέτου) που βρίσκεται σε παρένθεση και να χαρακτηριστεί το είδος της:**
..... (Manlius) filius castra ..... (hostes) praeterequitāvit.
..... (consul) iussu milites in certāmen ruērunt.
Asia suspiciōnem ..... (luxuria) habēbat.
..... (rex) nomen in odio fuit.
Civitas..... (magna auctoritas).
Hunc librum..... (magnus) facio.

..... (proelium) eventus mirabilis fuit.
Pars ..... (milites) pugnā abstinuit.

III. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση:
Te paenitet ..... filii tui (facta).
Nos pudet..... (tantum dedecus).
Vos taedet ..... (vita).
Me misēret ..... (tu).
Mī fili, me ..... pudet (tu).

IV. Να συμπληρωθούν τα κενά με την κατάλληλη πτώση του ουσιαστικού που βρίσκεται στην παρένθεση:
Milites ex legiōne decimā castris..... (praesidium) relicti sunt.
Viri clari ..... (gloria) fuērunt civitatibus suis.
Haec sententia patriae ..... (salus) fuit.
Patri tuo..... (magnum dedecus) es.
Pausanias vēnit Atticis ..... (auxilium).
Maiōrum facta nobis ..... (exemplum) erunt.

V. Να αναγνωριστεί το είδος της δοτικής στις παρακάτω προτάσεις:
Epistulam tibi scripsi.
Ancilla dixit Nasīcae Ennium domi non esse.
Cato patribus ficum ostendit.
T. Manlius exercitui Rōmanōrum praefuit.
Pareāmus senātui!
Licet nobis feliciter vivere.
Filius patri simillimus est.

VI. α. Να συμπληρωθούν το κενά με την αφαιρετική του ουσιαστικού (ή ουσ. και επιθέτου) που βρίσκεται στην παρένθεση.

β. Να αναγνωριστούν οι αφ. των προτάσεων 1, 2, 3, 10, 13, 15, 16, 17.

1. Paulus ex..... (urbs) abit.
2. Aenēas ..... (Venus-eris) natus est.
3. Phidias fēcit statuam ex..... (ebur-oris).
4. I. Brutus populum rōmānum a ..... (reges) liberāvit.
5. T. Manlius hostem ..... (arma-ōrum) spoliāvit.
6. Alpes Italiam ab ..... (Gallia) seiungunt.
7. Hannibal ex ..... (insidiae-ārum) Fabii se expedīvit.
8. Ex ..... (dictum) filiae suae spem triumphi praesumpsit.
9. Terror Cassium e.....(somnus) excitāvit.
10. Germāni vinum a .....(mercatōres) ad se importāri non sinunt.
11. Galli ex ..... (fuga) in civitātes discēdunt.
12. Magnus timor exercitum occupāvit ex ..... (voces) Gallōrum.
13. Hercules gregem ex ..... (locus infestus) amovēre coepit.
14. Hercules de ..... (via) fessus ibi dormiēbat.
15. Claudius a ..... (milites) in castra delātus est.
16. Paula modestior ..... (Porcia) est.
17. Unus ex ..... (Galli) Caesari traditus est.

VII. α. Να συμπληρωθούν τα κενά με τήν αφαιρετική του ουσιαστικού (ή ουσιαστικού και επιθέτου) που βρίσκεται στην παρένθεση.

β. Να αναγνωριστούν οι αφαιρ. των προτάσεων 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14:

1. Caesar cum ..... (quattuor legiōnes) in Galliam pervēnit.
2. Minicia..... (magna patientia) valetudinem tulit.
3. Hominem cum..... (diligentia) investīga!
4. Aesōpus ..... (dolor) adfectus est.
5. Claudius imperium cēpit ..... (mirabilis casus).
6. Arria..... (sicci oculi) in cubiculum redībat.
7. Ancilla domini.....(iussu) dixit Ennium domi non esse.
8. Hercules ..... (ira) incensus Cacum interfēcit.
9. Galli ..... (muri -ōrum) oppidi maxime confidunt.
10. Cicero cum..... (filius suus) Rōmam vēnit.
11. I. Brutus posteritātis ..... (gloria) dignus fuit.
12. Paula Porciam ..... (modestia) antecellit.
13. Arria ..... (dolor) adducta ex cubiculo egrediebātur.
14. Minicia puella..... (matronālis gravitas) fuit.

VIII. Να συμπληρωθούν τα κενά με την αφαιρετική του ουσιαστικού (ή του ουσιαστικού και επιθέτου) που βρίσκεται στην παρένθεση και να δικαιολογηθεί η χρήση της:

Accius ..... (grandis aetas) ad Pacuvium vēnit.
..... (bellum Punicum tertium) Carthāgo delēta est.

..... (posterus dies) Claudius imperātor factus est.
Camillus diu in ..... (exilium) fuit.
Murēna in ..... (Asia) continenter vixit.
Scribōniānus arma in..... (Illyricum) moverat.
..... (pauci dies + post) Ennius ad Nasīcam vēnit.
Cato attulit ..... (quidam dies) in curiam ficum ex Carthagine.
Patria nostra in..... (extrēmum discrimen) fuit.
Brutos et Scipiōnes in deōrum ..... (coetus) repōno.
Licinus.....(Athēnae) pro libero fuit.
Ficus ..... (Carthāgo) decerpta erat.
Patri magno adiumento fuit in ..... (pericula) Murēna.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Μάθηματα XXXII-XXXIV

I. Να συμπληρωθεί ο κατάλληλος τύπος του γερουνδίου:
Pueri venērunt ad ..... (ludo, 3).
Libri ..... idonei sunt (lego, 3).
Poēta .....peritissimus est (scribo, 3).
Tempus ad ..... breve erat (consulo, 3).
Caesar invēnit naves parātas ad..... (navigo, 1).

..... discimus (doceo, 2).
Charta utilis ..... est (scribo, 3).

II. Να συμπληρωθούν τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του σουπίνου του ρήματος που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση:
Legātos ad Caesarem misērunt ..... auxilium (rogo, 1).
Galli castra ..... venērunt (oppugno, 1).
Fulvius Athēnas ..... abiit (exsulo, 1).
Id ..... difficillimum est (facio, 3*).
Hoc, quod dicis, incredibile ..... est (audio, 4).
Spectaculum mirabile ..... erat (video, vidi, visum, vidēre, 2).
Pueri ..... eunt (dormio, 4).

III. Να αντικατασταθεί το debeo + απαρ. από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας. Να δηλωθεί το ποιητικό αίτιο.

α. Ducem salutāre debēmus.
β. Scipio praesidium domesticōrum conlocāre debet.
γ. Praedōnes arma abicere debēbant.
δ. Rōmāni senatui parēre debuērunt.
ε. Domum ire debebāmus.
ζ. Equites Gallis occurrere debent.
η. Hostem proelio lacessere debuerāmus.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
ΜάθημαΤΑ XXXV-XXXVIII

I. Να αντικατασταθεί ο προσδιορισμός του αναγκαστικού αιτίου ή η αιτιολογική μετοχή από αιτιολο-

γική πρόταση:
Victōres **propter furōrem** ferōces fiunt (furor victōres invādit).
Puella, longā morā standi **fessa**, rogāvit materteram ut sibi loco cederet (fessus sum).
Ob maximam frugalitātem Curius Samnitium divitias contempsit (maximā frugalitāte utor).

II. Στις παρακάτω αιτιολογικές προτάσεις να δικαιολογηθεί η έγκλιση και ο χρόνος του ρήματος (όπου χρειάζεται):

α. Cum omnes pugnāre cupiant, salvi esse non possumus.
β. Ennius Nasīcam accusāvit, quod aperte mentiebātur.
γ. Ennius Nasīcam accusāvit, quod aperte mentirētur.

III. Να αναγνωριστούν οι παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις και να δικαιολογηθεί η έγκλιση και ο χρόνος με τον οποίον εκφέρονται:

α. Caecilia in sacello persedēbat, ut vocem congruentem proposito audīret.
β. Arria filio funus ita parāvit, ut ignorarētur a marīto.
γ. Gallus se ipsum interfēcit, nē ab hostibus caperētur.
δ. Regulus tam pauper fuit, ut nihil filiis reliquerit.
ε. Manius Curius tantā frugalitāte utebātur, ut nemo eum corrumpere posset.
ζ. Zēno nullum servum habet, quo felicius vivat.

IV. Να αντικατασταθεί το σουπίνο ή το εμπρόθετο γερούνδιο από τελική πρόταση:

α. In sacellum venērunt omen petītum.
β. In Africam cum hostibus pugnātum abiit.
γ. Menēnius Agrippa mercenarium mittit agrum curātum.
δ. Amīci venērunt ad spectandum.

V. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση:
Abi (προστ.) ex urbe, nē cives ..... (corrumpo, 3).
Arria egrediebātur, nē marītus mortem fili .....(nosco, 3).
Manius Curius Samnitium divitias ita contempsit, ut legāti frugalitātem eius..... /..... (admīror, αποθ. 1).
Cicero Rōmam vēnit, quo acrius pro concordiā civium ..... (dico, 3).
Tanto dolōre Aesōpus est adfectus, ut nihil ei gratius..... esse quam recuperatio fugitīvi (possum).

VI. Να συμπληρωθούν τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση:
Postquam Hannibal Saguntum ..... (expugno), Alpes transīre constituit.
Cum Accius ex urbe Rōmā Tarentum ..... (venio), ad Pacuvium devertit.
Haec ubi domestici Scipiōni ..... (refero), is fores reserāri iussit.
Ut (χρον.) praedōnes praesidium ..... (animadverto), arma abiecērunt.
Dum Cicero in urbe ..... (sum), pro concordiā civium dicēbat.

Vix Arria ex cubiculo egressa erat, cum se dolōri ..... (do).
Cum (επαναλ.) furor cives ..... (invādo), pugnāre cupiunt.
Rēgulus mortuus est, antequam filiis dotem ..... (relinquo).
Dum Africānus praesidium domesticōrum ..... (conloco), clamor magnus audītus est.
Praedōnes expectābant, donee Scipio fores ..... (resero).
Cum Caecilia in sacello ..... (sum), vox aliqua audīta est.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
ΜάθημαΤΑ XXXIV-XLIV

I. Να συνδεθούν οι παρακάτω προτάσεις σε υποθετικούς λόγους ανάλογα με το είδος που ζητιέται:

α. Scaevola interrogātus est. Sententiam dicere noluit (υπόθ. αντίθ. προς την πραγματικότητα).
β. Mihi mortem minitaberis. Numquam Marium hostem iudicābo (ανοικτή υπόθεση).
γ. Sermōne obsolēto uteris. Nemo intellegit, quae dicas (δυνατή υπόθεση).
δ. In Catilīnam animadverti. Id nonnulli crudeliter factum dixērunt (υπόθ. αντίθ. προς την πραγματικότητα στο παρελθόν).
ε. Horum auctoritātem secūti sunt. Coniuratiōnem confirmavērunt (υπόθ. αντίθ. προς την πραγματικότητα).

II. Να αναγνωριστούν οι παρακάτω εναντιωματικές και παραχωρητικές προτάσεις (εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία των χρόνων):

α. Quamquam adulescens hostes fugaverat, consul tamen eum morte multāvit.
β. Cum Licinus servus esset, Athēnis pro libero se vidēri volēbat.
γ. Etsi Murēna Asiam vidit, continenter tamen in eā vixit.
δ. Etiamsi pauper sapiens sit, eum tamen paupertas non prohibet.
ε.Etiamsi plane loquāris, nemo tamen te intellegit.

III. Να αναγνωριστούν οι παρακάτω παραβολικές προτάσεις (είδος. εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία):

α. Dixi contra atque sentiēbam.
β. Nuntiāta sunt nobis alia ac tu scripseras nobis.
γ. Similis erit finis atque antea fuerat.
δ. Fecisti sic, ut praedōnes solent.
ε. Haec, sicut dixi, ita facta sunt.
ζ. Ita eum paupertas prohibet, quasi imperītus sit.
η. Senātum armātus coegerat, velut si urbs occupāta esset.

IV. Να αναγνωριστούν οι παρακάτω αναφορικές προτάσεις (είδος, εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία των χρόνων):
α. Ilia duos filios peperit, quos lupa nutrīvit.
β. Claudius in diaetam, cui nomen est Hermaeum, recesserat.
γ. Camillus rediit in exilium, unde rogātus reversus est.
δ. Te nec paupertas nec dolor prohibet, quod sapientis est.
ε. Scipio domesticum quendam misit, qui fores reserāret.
ζ. Sapiens dignus est, qui laudētur.

V. Να μετατραπούν οι παρακάτω ευθείες ερωτήσεις σε πλάγιες (εξάρτηση πρώτα από το rogat mater και μετά από το rogāvit mater):

α. Num tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?
β. Nonne intra illa moenia domus ac penātes tui sunt?
γ. Utrum lībera an captīva sum?
δ. Quis te genuit atque aluit?
ε. Quid dicam (υποτ.) filiis tuis?

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Μάθηματα XLV-L

I. Να μετατραπούν οι παρακάτω κύριες προτάσεις σε βουλητικές με εξάρτηση από το ρήμα που είναι μέσα στην παρένθεση:

α. Cives Rōmāni legibus parent (Cicero monet + αιτιατ.).
β. Tulia canos secrēte non legit (Augustus persuasit + δοτ.).
γ. Servus tacet (Sertorius monuit + αιτιατ.).
δ. Porcia certissimum indicium amōris sui erga Brutum dat (Porcia constituit = ενεστ.).
ε. Neuter consulum in provinciam missus est (Scipio persuāsit patribus).

II. Να μετατραπούν οι παρακάτω κύριες προτάσεις σε ουσιαστικές συμπερασματικές με εξάρτηση από το ρήμα που είναι μέσα στην παρένθεση:

α. Gallus tragulam intra castra abicit (Gallus effēcit).
β. Miles quidam tragulam conspexit (Accīdit παρακ.).

γ. Servus cervam in cubiculum Sertōri(i) emittit (Tempus est).
δ. Vituperandus est proditor patriae (Sequitur).
ε. Victōres victis imperant (Ius est belli).
ζ. Vir bonus patriam non prodit (Sequitur).

III. Να μετατραπούν σε ενδοιαστικές προτάσεις ή προτάσεις του quominus και του quin οι παρακάτω κύριες προτάσεις (το ρήμα της εξάρτησης υπάρχει στην παρένθεση):

α. Epistula intercipitur (Caesar timēbat nē).
β. Gallus epistulam ad Cicerōnem defert (Gallus non recūsat quin).
γ. Epistula ab hostibus non intercepta est (Per Gallum stetit quominus).
δ. Iulia secrēte canos suos legēbat (Augustusluliam impedīvit nē ή quominus).
ε. Vituperandus est proditor patriae (Nemo dubitat quin).
ζ. Cerva cum Sertōrio conloquebātur (Milites non dubitābant quin).
η. Porcia se ipsam interficit (Brutus timuit nē).

IV. Να προσδιοριστεί το είδος των παρακάτω προτάσεων που εισάγονται με το σύνδεσμο ut:
T. Manlius edixit ut milites pugnā abstinērent.
Arria milites orabāt ut simul imponerētur.
Tam prope a muris habemus hostem, ut patria in periculo sit.
Ut Licinus Athērnas vēnit, ibi pro libero fuit.
Corvum sutor Octaviāno attulit, ut eum magni venderet.
Restat ut Caesar libidines comprimat.
Regulus timuit ut rus suum a mercenario curarētur.

Ut sapiens pauper sit, paupertas eum non prohibet.
Caecilia sic fēcit, ut sorōris (suae) filia rogāvit.

V. Να προσδιοριστεί το είδος του συνδέσμου cum στις παρακάτω προτάσεις:
Cum Cicero epistulam perlegisset, milites adhortātus est ut salūtem sperārent.
Cum Gallus ad castra Cicerōnis vēnit, epistulam ad amentum tragulae adligāvit.
Cum Sertōrius aliquid durius militibus imperaverat, a cerva sese monitum esse praedicābat.
Vix Porcia cultello elapso se vulneraverat, cum clamor ancillārum ortus est.
Cum cerva perisse credita esset, in cubiculum Sertōri repente introrūpit.
Cum unusquisque nostrum mundi pars sit, commūnis utilitas nostrae anteponenda est.

VI. Να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο (το ρήμα της εξάρτησης βρίσκεται στην παρένθεση):

α. Caesar cum legionibus adveniet. (Legātus dixit).
β. Ad Cicerōnem epistulam defer! (Caesar Gallo imperat).
γ. Mundus regitur numine deōrum (Philosophi censēbant).
δ. Laudandus est, qui pro re publicā cecidit (Cicero dixit).
ε. Ego, pater, cana esse malo (Iulia respondit).
ζ. Hodie magna dissensio inter patres conscriptos fuit (Narrant).
η. Neutrum mihi mitti placet, quia alter nihil habet, alteri nihil est satis (Scipio in senātu dixit).
θ. Neuter in provinciam mittātur! (Scipio censet ut)
ι. Cur tonsōris officium praeripuisti? (Brutus Porciam rogāvit).

VII. **Να μεταφραστεί στα λατινικά με όλους τους δυνατούς τρόπους η πρόταση «έστειλαν κατάσκοπο, για να μάθει το σχέδιο μας».**

VIII. **Στα παρακάτω παραδείγματα να προστεθεί στο γερούνδιο το αντικείμενο που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση και να γίνει η γερουνδιακή έλξη· να διευκρινιστεί αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι:**

α. Cives alacres sunt ad imitandum (exempla).
β. Cives alacres sunt ad intuendum (imagines).
γ. Cicero cupidus administrandi (rem publicam) erat.
δ. Colendo (homines excellentes) animum suum conformābat.
ε. Cicero expetendo (laudem) se in tot dimicatiōnes pro salūte civium obicere potuit.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ

Μάθημα XXI: Πώς πήρε το όνομα του το Pisaurum
Η απόλυτη αφαιρετική

Μάθημα XXII: Προτροπές προς τους Ρωμαίους
1. **Η υποτακτική του ενεργητικού ενεστώτα**
2. **Η υποτακτική του παθητικού ενεστώτα**

Μάθημα XXIII: Ένας υπέροχος άνθρωπος
1. **Η υποτακτική του ενεργητικού και παθητικού παρατατικού**
2. **Η χρήση της υποτακτικής**
3. **Η ακολουθία των χρόνων**

Μάθημα XXIV: Το πάθημα ενός ψεύτη
1. **Η υποτακτική του ενεργητικού παρακειμένου**
2. **Η υποτακτική του παθητικού παρακειμένου**
3. **Η υποτακτική του ενεργητικού υπερσυντελίκου**
4. **Η υποτακτική του παθητικού υπερσυντελίκου**
5. **Η ακολουθία των χρόνων**
6. **Ο ιστορικός και ο χρονικός cum**
7. **Προτάσεις ουσιαστικές με το quod**

Μάθημα XXV: Πώς ένα σύκο στάθηκε αφορμή να καταστραφεί η Καρχηδόνα
1. **Η προστακτική του ενεργητικού ενεστώτα**
2. **Η προστακτική του ενεργητικού μέλλοντα**
3. **Η προστακτική του παθητικού ενεστώτα και μέλλοντα**
4. **Η απαγόρευση**

5-6. Παρατηρήσεις στη χρήση της προστακτικής
7. Ο προσδιορισμός του χρόνου

Μάθημα XXVI: Ο Πλίνιος αναγγέλει ένα θλιβερό γεγονός

1-2. Τα παραθετικά των επιθέτων

3. Ο υπερθετικός των επιθέτων σε -er και -lis

4. Περιφραστικός σχηματισμός των παραθετικών

5. Ο σχηματισμός των επιρρημάτων

6. Τα παραθετικά των επιρρημάτων

7. Ο β ' όρος της σύγκρισης

Μάθημα XXVII: Το πνεύμα ωριμάζει όπως οι καρποί

1. Τα ανώμαλα παραθετικά

2. Οι εκφράσεις maior natu και minor natu

3. Παρατηρήσεις στη χρήση του συγκριτικού (απόλυτη σύγκριση)

4. Η απουσία της οριστικής στον πλάγιο λόγο

Μάθημα XXVIII: Στα ίχνη ενός δραπέτη δούλου

1. Ο προσδιορισμός του τόπου

2. Ο προσδιορισμός του χρόνου

3. Το ρήμα eo, ii(ivi), itum, ire

Μάθημα XXIX: Ο Οκταβιανός, ο παπουτσής και το κοράκι

Οι χρήσεις της γενικής

Μάθημα XXX: Ο Λικίνιος Μουρήνας και τα ήθη της Ανατολής

1-3. Οι χρήσεις της δοτικής

Μάθημα XXXI: Η γενναιότητα δε βγαίνει πάντα σε καλό

Οι χρήσεις της αφαιρετικής

Μάθημα XXXII: Ένας πανηγυρικός της λογοτεχνίας

Το γερούνδιο

Μάθημα XXXIII: Καιρός για ανασυγκρότηση
1-3. Το γερουνδιακό και η παθητική περιφραστική συζυγία
4. Το ποιητικό αίτιο
5. Παράλειψη του sum

Μάθημα XXXIV: Ο Σκιπίωνας ο Αφρικανός και οι λήσταρχοι
1-3. και 5 το σουπίνο
4. Ο προσδιορισμός του σκοπού

Μάθημα XXXV: Ο φιλόσοφος μπροστά στα δεινά της εξορίας
Οι αιτιολογικές προτάσεις

Μάθημα XXXVI: Μια απόπειρα δωροδοκίας
1-2. Οι τελικές προτάσεις
3. Ο προσδιορισμός του σκοπού

Μάθημα XXXVII: Η κατάρα των εμφύλιων πολέμων
Οι επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις

Μάθημα XXXVIII: Η μοίρα της Καικιλίας
Οι χρονικές προτάσεις

Μάθημα XXXIX: Ένα πρότυπο ιδανικού ανθρώπου
Οι υποθετικοί λόγοι

Μάθημα XL: Ακλόνητη αποφασιστικότητα μπροστά στις απειλές του δικτάτορα
1. **Εναντιωματικές προτάσεις**
2. **Οι παραχωρητικές προτάσεις**

Μάθημα XLI: Μίλα για να σε καταλαβαίνουν, όχι για να μιλάς
Οι παραβολικές προτάσεις

Μάθημα XLII: Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα
Οι αναφορικές προτάσεις

Μάθημα XLIII: Η οργή της μάνας
Οι ευθείες ερωτήσεις

Μάθημα XLIV: Η ζωή των τυράννων
Οι πλάγιες ερωτήσεις

Μάθημα XLV: Μια επιστολή στα Ελληνικά αναπτερώνει το ηθικό των πολιορκημένων
Οι βουλητικές προτάσεις

Μάθημα XLVI: Το γενικό συμφέρον μπαίνει πριν από το ατομικό
Οι ουσιαστικές συμπερασματικές προτάσεις

Μάθημα XLVII: Ο Αύγουστος και η φιλαρέσκεια της κόρης του Ιουλίας
1-4. Οι ενδοιαστικές προτάσεις και οι προτάσεις του quominus και του quin
5. Ανακεφαλαίωση των χρήσεων του συνδέσμου ut

Μάθημα XLVIII: Το ελάφι του Σερτωρίου
Ο πλάγιος λόγος

Μάθημα XLIX: Η Πορκία και ο Βρούτος
Η γερουνδιακή έλξη και ο προσδιορισμός του σκοπού

Μάθημα L: Η φτώχεια και η απληστία είναι κακοί σύμβουλοι της εξουσίας
Τα αντωνυμικά επίθετα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ 5
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ 68
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ 76
ΜΑΘΗΜΑΤΑ XX - XXIV 77
ΜΑΘΗΜΑ XXV -XXVII 79
ΜΑΘΗΜΑ XXIX - XXXI 82
ΜΑΘΗΜΑ XXXII - XXXIV 86
ΜΑΘΗΜΑ XXXV - XXXVIII 87
ΜΑΘΗΜΑ XXXIV - XLIV 90
ΜΑΘΗΜΑ XLV - L 92
ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ 96

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.